

Mekbê idjaer kute amikajmã'ã Jeju mar nhõ pi'ôk no'ôk ne ja.

Me'õ ne Jeju'ã pi'ôk no'ôk ne kam mekbê idjaer kute amikajmã'ã Jeju markumrêx jamã ano, ar kute mrãmri Jeju'ã ngràkumrêxmã. Mekbê idjaer kwỳ ne ar amikajmã'ã Jeju man kam arỳm kute ari mỳjjakôt akêxmã. Nãm ar abenmã,

—Gwaj akubyn Mõjdjê kukràdjà tũmjakôt amijo baba.

Ne ajte,

—Gwaj akubyn Metĩndjwỳnhmã mry bõn kamrõ kapĩ. Birãm Jeju kamrõ me bajaxweo bingràn h mãn hkutã kêt, gwaj akubyn mry kamrõdjwỳ me bajaxwe pãn h ajte Metĩndjwỳnhmã kungã ane. Kam ne me'õ arkum pi'ôk no'ôk ne arkum,

—Kati, Jeju pydji kute me bajaxweo bingràn h djwỳnh. Kwãrĩk wãn h atemã ibej mỳjja 'õ jabej kêt. Jeju kamrõ pydji ne me bajaxwe mãn hkutã. Kwãrĩk wãn h Jeju kamrõ nhibej mry kamrõ nhõr kêt, ane. Nãm ã anen kam arkum Jeju mex jarẽ. Jèjubê ne Metĩndjwỳnh kra. Jeju ne mỳjja kunĩ kuràm mexkumrêx. Ne kadjy mrãn h djwỳnh kuràm raxi. Ne Mõjdjê kuràm raxi. Ne me kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhja kuràm raxi. Jeju kamrõ ne mry kamrõ kuràm mexkumrêx ne kam kute o me axweo bingràn h kadjy mexkumrêx. Nhym Jeju kukràdjà nyja ne Mõjdjê kukràdjà tũm jakàjbê bõx ne kuràm mexkumrêx. Kam gêdja me mrãmri Jeju'ã ngràkumrêx ne mã 'amỳn kanga kêt kumrêx

ne mã kôt ajkamên ò pykakam bôx, kàjkwakam ò pykakam bôx.

Metĩndjwỳnh kra kute raxo kadjy mrãnh djwỳnh jakrenh.

Kor 1.15

¹ Amrêbê ne Metĩndjwỳnh me bakukãmãremã kabên. Me kute kabên jarênh djwỳnhkôt ne memã kabên, ne apỳnh mỳjja djàri kôt memã amijo amirĩto tẽ. Nãm memã kabên tẽm tãmtã ĩ amũ kamĩngrãnymã kabên ba.

² Nhyr bep ajbir ne Krakôtbit me bamã kabên ne. Ajbir ne akati kute o ino rerkambit Krakôt me bamã kabên ne me bamã amijo amirĩt ne.

Bir be, arỳm kute Kramã mỳjja kunĩ kangaja pumũ. Nhyr kam Kra arỳm pykamẽ kàjkwamẽ mỳjja kunĩ 'y. Metĩndjwỳnh djô'ã ne mỳjja kunĩ 'y.

³ Nãm Metĩndjwỳnh jadjênho adjênh ne. Kubê Metĩndjwỳnh tãm. Ar kute aben pyræk. Nãm 'itỳxkumrêx ne kam ta amikabênkôt mỳjja pumũnh 'ãno dja. Kute mỳjja kunĩ nhipêxja pumũnh 'ãno dja. Djãm kabên ngri got. Nãm ta amikabên pymao mỳjja kunĩ pytàn 'ãno djan ar o ba.

Bir be, tãwã ne me babê me bajaxweo pôx ne me bajo mex ne kam arỳm mã tẽ, mã kàjkwamã tẽn kam nhỹ, Metĩndjwỳnh djubôk'ãnh nhỹ. Metĩndjwỳnh kubê kumkati djubôk'ãnh nhỹ. Djãm me kâtãm ne me me bẽnjadwỳr rũnh djubôk'ãnh krĩ? Kati, ãm me bẽnjadwỳr rũnhbit. Me bẽnjadwỳr rũnh ne me me ubôk'ãnh krĩ.

⁴ Nà, kra ne ra:xi. Raxo kute kadjy mrãnh djwỳnh jakrenh mexi. Ne umaodjwỳ kute kadjy

mrãnh djwỳnh jakrenh. Bãm ne 'ã bẻnjadjwỳr mẽ nhym uma: ne.

⁵ Nhỹnh ne Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh 'õmã kum,

“Mrãmri abẻ ikrakumrẻx. Jakam ne ba arỳm ajo ikrakumrẻx ga amipãnh ijo Abãm kumrẻx”, ane got.

Kati, kramãbit ne ã kabẻn ane. Nàr kon, nhỹnh ne Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh 'õ'ã memã kum, “Dja ba o ikra nhym ijo Bãm”, ane got.

Kati, Kra'ãbit ne ã kabẻn ane.

⁶ Ne kam ajte, kute pykamã kra janorkam memã kum,

“Gora gẻ ikadjy mrãnh djwỳnh kunĩ ikramã rax jarẻ”, ane.

Be, kubẻ Metĩndjwỳnh krakam arỳm kum mỳjja kunĩ re nhym rax ne.

⁷ Nhym bep kadjy mrãnh djwỳnh'ãbit ne,

“Nã bãm amikadjy mrãnh djwỳnh nhipẻx nhym kute kỏkmẻ kuwy pyrẻk.

Akrẻnmã imã mrãnh ne ikadjy àpẻnhmã”, ane.

⁸⁻⁹ Nhym bep Kramãbit ne kum,

“Be, Metĩndjwỳnh, mrãmri dja ga meo aba rã'ã rã'ã ne.

Nã gãm katẻt meo aban amã mỳjja mexbit kĩnh ne katẻt amijo aba ne amã mỳjja punu kurẻ.

Kam ne ba ibẻ anhỏ Metĩndjwỳnh ne amijo apytẻn arax kadjy adja. Ga kam akĩnhkumrẻx ne. Nã gãm araxmẻ akĩnhỏ anhỏbikwa kunĩ jakrenh mex ne”, ane.

Nãm ã Kramã ane ne kam ajte kum,

¹⁰ “Ga, Bẻnjadjwỳr, ga ne ga krax kurửm pyka nhipẻx ne anhẻkrao kỏjkwa nhipẻx.

11-12 Dja ĩ apêx. Nhyġ bep kati, gajbit dja ga arã'ã: rã'ã rã'ã.

Nhyġ bep kati, dja ĩ kute kubêkà pyràk ne tũm ne. Mrãmri ne me kute kubêkà, mỳjja tũm, inôkà tũm nhyġ me kute krãn o mrãnh ne 'ê'ã rênhja pyràk. Dja ga ĩ ã kàjkwamê pyka tũm krãn o atêm ne mênho ane. Ne kam arỳm pãnh ny nhô.

Nhyġ bep ga dja ga tũmrãm arã'ã rã'ã ne. Ga adjwỳnh tãmo dja ga amũ arã'ã: rã'ã ne. Dja ga atemã kêtġumrêx", ane.

Bir be, nãm ã Kramã ane.

¹³ Nhyġnh got kadjy mrãnh djwỳnh 'ômã kum, "Amrê idjubôk'ãnh nhỹ, abênjadjwỳr raxkam idjubôk'ãnh nhỹ.

Ikutêp nhỹ ba 'ỳr amrê awỳr akurê djwỳnho mō ga kwỳ o apardjan kwỳ nhimex", ane.

Djãm kute kadjy mrãnh djwỳnhmã ã anhỳr got? Arkati, Kramãbit ne ã kabên ane.

¹⁴ Nhyġ bep kadjy mrãnh djwỳnh ne Metĩndjwỳnh nhō àpênh kajgo. Djãm mebêngôkre got* amirĩt ne? Kati, me kute noo omũnh kêt nhyġ Metĩndjwỳnh me bakadjy ano. Me ba ba, Metĩndjwỳnh kute me bapytàr ne kute ar me bajo bamã, me bawỳr ne anoro dja, kute me bapumũnh ne kute me bajãno ãmmã ne me bawỳr ano.

2

Me kute Metĩndjwỳnh kabên mar 'ãno ãmmã.

* **1:14** Apỳnh me ò pyka djari kunĩkôt ne me kunĩ bêngôkre. Kubêkà ġakamê me kakrãtykmê me babêngôkremê ne me kunĩ: bêngôkre.

¹ Bir be, kam, Metĩndjwỳnh kute me bamã krabê kumkati janorkam dja gwaj tu amijamakkrekam nhôrkumrêx. Me kute gwaj bamã katàt arênh gwaj baje marja tãm dja gwaj tu amijamakkrekam nhôrkumrêx ne 'amỳnh tỳx, gwaj baje o babiknor karõ. Dja gwaj ate ar bakrãn baban kam ĩ o babiknor mex ne, o babiknor mexo tẽ.

² Amrêbê ne kadjy mrãnh djwỳnh memã Mỏjdjê kukràdjà jarẽ, me kute kôt amijo bamã. Nhym me'õ kôt kute amijo ba kêt nàr kon kubê binhirênh katã nhym kam arỳm kum o pãnh ne. Katàt kum o pãnh ne.

³ Bir be, dja gwaj badjwỳ ate bakrãn ar baba djãm kute gwaj bamã o pãnh kêt mã? E kum kati, gêdja gwaj bamãdjwỳ o pãnh ne. Amrêbê ne Metĩndjwỳnh memã kukràdjàbit jarẽ. Nhym me ate krãn ar ba nhym arỳm memã o pãnh ne. Nhym bep ajbir, ajbir ne me bamã kra ngã, krabê me bapytàr djwỳnh me bamã kungã. Djãm ate gwaj bakrãjamã kute o pãnh kêt mã? E kum kati ne. Dja gwaj bamãdjwỳ o pãnh ne. Bẻnjadjwỳr ta ne kumrêx memã amijarẽ, kute me utàrmã amijarẽ. Nhym kam kute ar meo baja, me kôt baja ne me kuman kam ô'ã gwaj bamã kôt arẽ, kabẽno kabẽn ne gwaj bamã arẽ.

⁴ Nhym Metĩndjwỳnhdjwỳ kôt mỳjja kwỳo amirĩt, me kute kôt kum kator kadjy ne umao apõx ne o mỳjja 'yro ba, apỳnh mỳjja pumũnh kêt 'yro ba, me kôt baja ne me uma proo mỳjja 'yro ba. Nãm me me akrymẽ me kanẽo mex, me tyk kwỳo tĩn, bõm me nẻje me karõ rẻ, ã ar meo anhỳro ba. Nhym kam Metĩndjwỳnh ajte kôt memã ta Karõ jano, apỳnh àpẻnh djàri ne kadjy tu ukabikôt memã kungrà.

Nãm ã Metĩndjwỳnh kute meo bao ane, me kute Jejumã kator kadjy.

Jeju amijo kubêngôkren kute me bapyràk.

⁵ Djãm kadjy mrãnh djwỳnh Metĩndjwỳnh kute amim umjỳr got? Kute ar pykao ba kadjy, kute amim umjỳr got? Ije ar amã pyka ny jarēnhja tãm, djãm kute ar o bamã? Kati, Jejubit ne kute ar pykao ba kadjy Metĩndjwỳnh amim kudja. Kute mỳjja kunĩo ba kadjy ne amim kudja.

⁶ 'Ă ne me'õ Metĩndjwỳnh kabēnkam,
 “Ĕ, Metĩndjwỳnh, djãm me ibêngôkre imex got ga aje me imar rã'ãmã? Mỳkam ne ga me ikakritjao djuw mex ne?

⁷ Nã gãm o kàtàm, akadjy mrãnh djwỳnh kôpdji'ã o kàtàm. O kàtàm 'iry kêt ga ajte umamē raxo utà

⁸ nhym ajte mrãmri bēnjadjwỳr rax ne mỳjja kunĩo ba”, ane.

Nãm ã Metĩndjwỳnh kabēnkam ane. Ga kute mỳjja kunĩo baja pumũ. Nhỳnh ne mỳjja'õ kubê 'ã kàtàm ne? Kati. Djãm me babêngôkre'ã ne kabēnja? E kum kati, Jeju'ã ne ã ane. Mebêngôkre kute mỳjja kunĩo ba kêtja pumũ.

⁹ Nhym bep Jeju'ã ne ã ane. Mrãmri ne kadjy mrãnh djwỳnh kuràm kàtàm 'ikrãn mex ne, nhym Metĩndjwỳnh ajte 'ã raxmē umamē kumē. Nãm me bapãnh ty nhym kam pãnh Metĩndjwỳnh 'ã kute raxmē umamē mēnho ane. Metĩndjwỳnh me bakam ukaprĩ kôt ne amim kra'ã karõ nhym kam me bapãnh ty, me bakunĩ pãnh ty. Djã nãm tyk kadjy tokry kêt ne ty? Kati, nãm tyk kadjy tokry:

ne. Nhyam kam pãnh Bãmja 'ã umamẽ ra:xmẽ kumẽ.

¹⁰ Djãm Metĩndjwỳnh kute kra tokry'ã amim karõja punu got? Kati, mrãmri katàt. Metĩndjwỳnh kute mỳjja kunĩ 'yr ne kute ar o baja tãm ne krabê Jeju'ã amim karõ, kute tokry maro tẽm ne inomã mẽnẽ ne kam mrãmri kubê me bapytàr djwỳnhkumrẽxmã. Tokrykõtbit ne me bapytà. O ne Metĩndjwỳnh me bakrãptĩ pytàn me bajo kra, kute õ kàjkwa mextiremã me bajo tẽm gu me kramẽ baro'ã arkam babamã. Jeju ne me bamã wan me bamã pryõ mõn kàjkwamã wadjà. Dja gu me ì kõt pry'ã mõn wadjà.

¹¹ Bir be, ta Bãm ne kubê me Babãm pydji. Ta, kute me bajo mex ar o bajamẽ gu me bamẽ ne gu meo Babãm pydji. Kam ne me bajo kamy. Me bakam pijàm kêt ne tu me bajo kamy.

¹² Nãm Bãmmã kum,

“Dja ba ikamyremẽ ikanikwỳnhremã ajo amirĩt.

Me kute aben pydji nhipõkri dja ba memã amex jarẽ”, ane.

¹³ Ne kam ajte,

“Metĩndjwỳnh kanàrràm dja ba ar amijo iba”, ane.

Ne kam ajte,

“Ota ba dja. Metĩndjwỳnh kute imã ikra nhõrjamẽ ro'ã ne bar dja”, ane.

Nãm ã Jeju gwaj bajo õbikwao ane.

¹⁴ Bir be, Metĩndjwỳnh krabê ne gu me babaja. Ga me banhĩa pumũ. Me barerek, me bakatyk, me bakanê, me batokryja pumũ. Kam ne Jeju

amijo kubêngôkren* kute me bapyràkà. Ne kam amitykkôt Xatanajo ajkê. Xatanaj kute memã tyk jarênh nhym me kabênkôt tykja tãm ne prïne o ajkê. Kadjy ne amijo kubêngôkren ty.

15 Ta amitykkôt Xatanajo ajkên kubê me bakaba. Nã gu me bamã batyk pyma: ne. Me batĩri bamã batyk pyma: ne. Nhym kam Jeju ne me bakadjy tyn kam o me bamã me batyk pymajao ajngrà, gu me arým bamã uma kêt ne.

16 Djã nãm amijo kadjy mrãnh djwýnh ne ruw ne me utà? Kati, nãm amijo kubêngôkren ruw. Nãm amijo Abraão tàmdjwý 'õn ruwn me utà.

17 Kam ne me bajo kamykumrêx ne kam kamymê kute aben pyràk. Nãm me banhõ ì, ne kam me bakôt tokry, me bakôt mýjja maro ba, me bakôt muw, me bakôt kĩnh. Bir be, nãm prïne kute kamy bêngôkre pyràk, kute me bapyràk ne kam arým kubê Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr rax djukaprĩkumrêx ne Metĩndjwýnhmã àpēnhkumrêx ar ban kute kanga kêt. Nãm me bakadjy Metĩndjwýnhmã amijarê, me bajaxwe pãnh tyk jarê, nhym arým me bajaxweo ajngràn me bajaxweo akno.

18 Djãm me banhõ Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr kute gwaj bamar kêt, kute gwaj batokry mar kêt? Kati, kute gwaj bamar. Xatanaj kute gwaj bajo baja mar. Djãm kute adjwýnhdjwýmã mýjja jarênh kêt, axwe'ã àpnēnh kêt. Pykabé ar

* **2:14** Kritu ne amijo kubêngôkre kute mrãmri ne apýnh me õ pyka djàri kunìkôt me kunì: bêngôkreja pyràk. Kubê kà jakamê me kakràtykmê me babêngôkremê ne me kunì: bêngôkre. Me kamrômê me kukràdjà kunì kubêngôkreo aben pyràk. Jakam dja ga Karõ 17.26 jarēn ama.

baridjwÿ ne kum axwe'ã apnê nhym adjwÿnhdjwÿ tokry: ne. Kute tokrydjwÿ mar. Kute mÿjja kunÿ mar. Kam dja gwaj bakam ukaprÿ: ne gwaj bawÿr prôt ne kubê gwaj bapytà. Xatanaj kute gwaj bamã axwe'ã àpnênhkam dja gwaj bawÿr prôt ne kubê gwaj bapytà.

3

Jeju kute raxo Môjdjê jakrenh.

¹ Nà, akmere ar, àpnhÿre ar, ar abê Metÿndjwÿnh nhõ me mextireja, Metÿndjwÿnh kute kàjkwa kadjy gwaj baro'ã amijo gwaj bapytà, on ar Jejukôt ajamak bën. Ë, dja ba ar amã Jeju rax jarë. Arÿm ne Metÿndjwÿnh me bawÿr Krabê Jeju jano, me bakadjy ano nhym bôx. Ne kam mrãmri ne kubê me banhõ Metÿndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bënjadjwÿr rax. Tãm ne gwaj tu amim kamnhÿxkumrëx ne kam memã arënh ar o baba.

² Nhym kam Jeju bôx ne kum àpênhkumrëx ar ba. Metÿndjwÿnh kute anorjamã àpênh ar ba ne kanga kêtikumrëx. Kute Môjdjê pyràk. Môjdjêdjwÿ ne prÿne kute anor djwÿnhjamã àpênh ar ba ne Metÿndjwÿnh nhõ me jao ban meo djuw mexikumrëx ne kute me kanga kêtikumrëx.

³ Nhym bep Jeju ne Môjdjê kuràm rax ne. Kam dja me mã abenmã Jeju pymamë rax jarënh ar o ba. Ga me kute amim kikreja pumÿ. Kikre nhipêx djwÿnh ne raxo, tÿxo kikre jakre. Nãm ã Jeju kute kikre nhipêx ar o ba pràbê Môjdjê nhipêxo ane ne kam raxo Môjdjê jakrenh mex ne.

⁴ Nhÿnh ne kikre 'õ ta kute aminhipêx got? Kati, kikre 'yr djwÿnh ta ne ikrao kikre 'y. Bir be,

nãm ã Metĩndjwỳnh mỳjja kunĩ 'yro ane. Nà, mỳjja kunĩ nhipêx djwỳnhbê ne Metĩndjwỳnh. Ta ne Mỏjdjêdjwỳ nhipêx ne.

⁵ Mrãmri ne Mỏjdjê prĩne Metĩndjwỳnh nhỏ me ja kunỏ ban meo djuw mexkumrêx ne kute me kanga kêt ne memã Metĩndjwỳnh kute amũ tũmràm amikukràdjào amirĩtja kajmã'ã memã arênhỏ ba. Kubê Metĩndjwỳnh nhỏ àpênh. Ỏ àpênh kajgo.

⁶ Nhym bep Kritu kubê Metĩndjwỳnh kra. Kubê Metĩndjwỳnh kra ne ta ỏ me jao ban prĩne meo djuw mexỏ ban kute me kanga kêtumrêx. Ê, gwaj ba ne gwaj babê ta ỏ me ja. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bamã mỳjja mex dji. Gwaj batĩn prãm kêt ne baje amim kamnhĩxbê mỳjja mexja kam amak ne kam bakĩnh rã'ã jabejmã. Dja gwaj o anhỹro bamỏr ne inomã mênh jabej babê ta ỏ me ja.

Me amakkre kêt ne ar ba nêje memã kabên.

Kỏ k 10.1; Djuda 5

⁷⁻⁸ Kam ne Metĩndjwỳnh Karỏ memã kum,
 “On me akati jakam on aje Metĩndjwỳnh kabên mar jabej gê on wãm ajamakkre kêt on wãm nỏ.
 Amrêbê ne me akukãmãre amakkre kêtumrêx ne kapỏt kukritkam jãm Metĩndjwỳnhỏ akêx ne 'ã kabên ne. Me kute ngryk jabejmã ne me,
 ‘Kati, Metĩndjwỳnh dja me bajo bikênh kêt. Dja gu me te kam amikrà ar o baba nhym me bajo bikênh kêt. Kute me bajo krakam dja tu ate krã', ã ar anhỹr ba.

Nãm me ã me kute Metĩndjwỳnh ngryk jabejmã ã ane.”

Nãm ã Metĩndjwỳnh ane ne kam ajte memã kum,

9 “Nà, wānh ne me akukāmāre kute amim ikakinhmā, kute ingryk jabejmā ar ikam amikrà:ò ba. Nā bām te me nokam memā mỳjja kwỳò amirīt ar o iba nhym me ām ate kute we ingryk jabejmā ar we ā anhỹr ba. Me kute we ingryk jabejmā 'ā amexbé 40.

10 Kam ne ba me jakam ingry:ky ne memā kum, ‘Mrāmri ne me ja ajte ikam amikràn ibê binhirênh mō. Ne ikabēn mar prām kêtikumrēx’, ane.

11 Kam ne ba ingry:ky ne mrāmri ikabēn pydjìn arē. Nā bām memā kum, ‘Aj, me ja dja me inhō pyka'ỳr bōx kêtikumrēx ne ikôt me tyk djà kêt djàkam tyk djà kêt kêtikumrēx’, ane.”

Nām ā Metĩndjwỳnh kabēn ane.

12 Ē, akmere ar, àpnhĩre ar, kam ne ba ar amā, gora ar amijāno dja. Ar akadjwỳnhbê ajaxwe 'ō, apunu 'ō ar akam kator ga kam arỳm ar aje amim Jeju kamnhĩx kêt ne aje Metĩndjwỳnh tĩnja kanga karō dja gar mrāmri amijāno dja.

13 Kwārĩk wānh gar amikam ajamak kêt kati kêt. Dja gar akati kunĩkôt abenmā akabēn ne o abenmā tỳx jadjà. On akati jakam, Metĩndjwỳnh kute ar amā,

—On jakam, anhỹr ja ma. Metĩndjwỳnh kute me amakkre kêtò tỳm kêttri. Gêdja mỳjja punu 'êxri kute mex pyrək ne arỳm ar anoo akno. Kute ar anoo biknor gar ajamakkre kêt karō dja gar on abenmā tỳx jadjà.

14 Gwaj bakunĩ baro'ā babê Kritu nhō me ja dja gwaj 'ā bangrà tỳx. Amrēbê gwaj baje amim kamnhĩx nyrekam batỳxja dja gwaj o batēm rā'ā o tēn o tēn o tēn inomā kumē. Gwaj gop mrāmri ā o

anhÿr jabej kam arÿm babê Metïndjwÿnh nhõ me jakumrêx.

¹⁵ Bir be, on dja gar ã amijo ane. Ga Metïndjwÿnh Kabên kute,

“On me akati jakam on aje Metïndjwÿnh kabên mar jabej gê on wãm ajamakkre kêt on wãm nõ. Amrêbê ne me akukãmãre amakkre kêt kumrêx ne kapôt kukritkam jãm Metïndjwÿnh akêx ne 'ã kabên ne”, anhÿrja pumũ.

¹⁶ Nhÿnh me ja ne me Metïndjwÿnh kabên mar kajgon kam jãm o akêx ne? Je kum Mõjdjê kute pykabê Edjitu kurũm meo kator ne kute meo baja kunĩ, me tãm.

¹⁷ Nhym nhÿnh me ja ne Metïndjwÿnh mekam ngryk ne? Mekam ngryko tẽm rã'ã'ã amex krãptĩbê 40? Je kum, me tãm, me kute Metïndjwÿnhkam amikrão ba ne kam wãnh kapôt kukritkam apÿnh rôrøk ban wãnh tyko ikwã, me tãm.

¹⁸ Nhym nhÿnh me ja'ã ne Metïndjwÿnh memã kabên pydjın arẽ ne memã kum,

“Aj, me ja dja me inhõ pyka'ÿr bõx kêt kumrêx ne ikôt me tyk djà kêt djàkam tyk djà kêt kêt kumrêx”, ane.

E kum me tãm, me kute Metïndjwÿnh kabên mar kêt ne ar baja, me'ã ne ane.

¹⁹ Bir be, ga me kute amim Metïndjwÿnh mar prãm kêt kam 'ÿr bõx kêtja pumũ.

4

Metïndjwÿnh memã me tyk djà kêt djà jarê.

¹ Ë, gwaj amijãno dja. Gwaj bajõ 'ÿr babõx kêt karõ dja gwaj amijãno dja. Metïndjwÿnh kute õ

pyka'ÿr memã kràn kute memã tyk djà kêt djà jarênhja tãm ne gwaj bamã nõr rã'ãã. Kam dja gwaj amijãno dja, gwaj bajõ 'ÿr babôx kêt karõ.

² Ë, 'ã ujarênhja, 'ã ujarênh mezkumrêxja ne arÿm gwaj bawÿrdjwÿ bôx, gwaj arÿm me kudjwa kuma. Me bakukãmãre kumrêx 'ÿr bôx nhym me kuma. Nãm me mar kajgokumrêx ne. Djã nãm me kuman amikajmã'ã tu kamnhÿxkumrêx? Kati, nãm me ãm mar kajgon ate krã.

³ Nhym bep gwaj ba ne gwaj baje tu amim markumrêx ne baje amijã kamnhÿxkumrêxja, gwaj ba dja gwaj 'ÿr babôxkumrêx ne kam kam batyk djà kêt ne. Nhym bep me amakkre kêt'ã ne Metÿndjwÿnh memã kum,

“Nã bãm ingy:k ne mrãmri ikabên pydjïn arên memã kum,

‘Aj, me kute ikabên mar kêtja dja me inhõ pyka'ÿr bôx kêtikumrêx ne ikõt me tyk djà kêt djàkam tyk djà kêt kêtikumrêx’, ane.”

Djãm kam me tyk djà kêt djà kêt got me 'ÿr bôx kêtãmã. Je kum amrêbê ne Metÿndjwÿnh pyka nhipêxo tèn inomã kumên kam me kukãm tyk djà kêtmo krax ne te memã tyk djà kêt djà jarên te mekam ama.

⁴ Be, Metÿndjwÿnh kabênkam ne pi'òk råràr'ã memã, “Nãm pi'òk tyk to ino rerkam àpêho ino ren kam pi'òk råràrkam tyk djà kêtõ nõ”, ane.

⁵ Ne kam ajte me tyk djà kêt djà jarê, ne,

“Aj, me ja dja me inhõ pyka'ÿr bôx kêtikumrêx ne ikõt me tyk djà kêt djàkam tyk djà kêt kêtikumrêx”, ane.

⁶ Me bakukãmãre kumrêx kute 'ã ujarênh mar kajgoja me tãm ne me 'ÿr bôx kêtikumrêx, me kute

amim Metĩndjwỳnh mar kêt kam. Tãm, me tyk djà kêt djà, ne arek me ja kadjy nør rã'ã, atemã me ja kadjy nør rã'ã.

⁷ Kam ne Metĩndjwỳnh ajte akati 'õ jarẽ ne memã, “Akati jakam on ajamakkre kêt wã on wãm nõ ga me ikabẽn man kam ikôt atyk djà kêt djà 'ỳr bôx.”

Nãm amũ tũmràm Dawimã kabẽn nhym ô'ã memã arẽ, ajbir ije me amã arẽnhja tãm, ne memã,

“On me akati jakam on aje Metĩndjwỳnh kabẽn mar jabej gẽ on wãm me ajamakkre kêt on wãm nõ”, ane.

⁸ Bir be, nãm ren Djodjuwe ren me tyk djà kêt djà 'ỳr meo bôx nhym ren Metĩndjwỳnh ren ajte tũmràm akati 'õ jarẽnh kêt kumrẽx, me tyk djà kêt djà kadjy akati 'õ jarẽnh kêt kumrẽx.

⁹ Nhym bep kati, 'ỳr kute meo bôx kêt kam memã nør rã'ã. Metĩndjwỳnh nhõ me ja kadjy, kadjy ne nør rã'ãã, gwaj bamã nør rã'ãã. Kute pi'ók råràrkam Metĩndjwỳnh kôkam kôto nør ja pyræk. Dja gwaj ã kudjwao ane.

¹⁰ Kôt dja gwaj badjapênh jakàn kam Metĩndjwỳnh kudjwa bakôkam kôto banhikwã.

¹¹ Ajrã, gora gwaj batỳx ne kudjwa 'ỳr bôx ne kudjwa bakôkam kôto nõ. Gwaj bajõ baje me bakukãmãre'ã amijakren bajamakkre kêt ne arĩk ar baban 'ỳr babôx kêt karõ ne ba ar amã,

—Gora gwaj batỳx ne kudjwa 'ỳr bôx, ane.

¹² Djãm Metĩndjwỳnh kabẽn kajgo got. Kabẽn kute mỳjja tĩn ne àdjôn timeræk. Dji tĩnkêt. Dji kute mỳjja kyxkêt. Ga mrãmri me kute kàx aktã irêkôt prĩne wa ngràn nhym kute mỳjja kyx tỳxja pumũ.

Nãm ã Metĩndjwýnh kaběn kute kàx pyràk ne wa mexo kàx jakrenh mexo ane. Mrãmri me kute kàx djwa mexo mrymã ukabêr ne kute o mry toprik ne kute amũ katàt o 'i jakàr nhym kre kamrêk ne ikwã nhym 'i kanhĩnja amirĩt mex ne ikwãja pyràk.

Nãm ã Metĩndjwýnh kàx'ã amikaběn jakreo ane ne kaběno ã gwaj bajo ane. Nãm ta kaběno gwaj bakadjwýnhbê prõt ne gwaj badjumar djà'ã kurén gwaj bakamũnho ane. Ne kam gwaj banhõkre kadjwýnhbê baje amim mýjja'ã karõja, baje mýjja mar ar o babajao amirĩt ne mýjja kabi. Gwaj Metĩndjwýnh kaběn mar ar o baba nhym Metĩndjwýnh gwaj badjumar djàkam gwaj bamã kaběn ne,

—Mexkumrêx, ikaběnkõt ne ga amijo aba, ane.

Nàr kon,

—Ë, nã gãm aje ikaběnkõt amijo aba kêt, ane.

Nãm ã Metĩndjwýnh Kaběn kute kàx pyràk ne gwaj bakadjwýnhbê: prõto ane.

¹³ Bir be, nhýnh ne mýjja 'õ Metĩndjwýnhbê apdju? Arkati, kute mýjja nhipêx kunĩ ne amirĩtkumrêx ne nõ. Irãri kum nõ. Noo kute mýjja kunĩ pytàr. Kumã dja gu me amijarê, kubê mýjja 'õ biknor kêtumrêx.

Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr rax'ã ujarēnh.

¹⁴ Ije ar amã arēnh ja ma. Ije õbê ar amã Jeju rax'ã idjujarēnhja dja ba akubyn ar amã arê. Gora gwaj baje amim Jeju mar ne 'ã ar memã badjujarēnh babaja gora gwaj 'ã bangrà tỳx. Ga gwaj banhõ Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr ra:xja pumũ. Nãm kàjkwamã wadjàn

amũ kajônhkôt katon kam ýtã Metĩndjwýnh'ýr bôx. Kubê ne Jeju. Kubê ne Metĩndjwýnh kra.

¹⁵ Gwaj banhô Metĩndjwýnh mar djwýnh nhô bēnjadjwýr rax djukaprĩkumrēx. Djãm kute gwaj barerek mar kêt got? Kati, nãm te Xatanaj axwe'ã kum apnê nhym ãm tu ate krã. Gwaj apýnh bajaxwe djàri kute 'ã gwaj bamã àpnēnh, 'ã ne kum apnê nhym ãm tu ate krãn axwe kētkumrēx ne.

¹⁶ Bir be, gora gwaj amikam bapijàm kêt ne tu Metĩndjwýnhmã amijarē. Ōdjànhkumrēx gwaj kam tu kum amijarē. Dja gwaj bakam ukaprĩkumrēx. Gêdja mýjja kute ar gwaj bajo baja, gwaj bajaxwe, gwaj barerek, gwaj bakaprĩ, gwaj batĩn prãm kute ar gwaj bajo baja, kam dja gwaj tu bapijàm kêt ne Metĩndjwýnhmã amijã ajarē nhym kam ta ukaprĩkôt prĩne gwaj bajo djuw mexkumrēx ne.

5

¹ Ę, Metĩndjwýnh kute amim me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhô bēnjadjwýr rax, bēnjadjwýr bēngôkre 'õ* djarmãja pumũ. Kute amim 'õ djar kadjy ne amijo me bajõ, me babēngôkre 'õ pytàn amim kudja, nhym kam ta, me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh ta ne me ô'ã Metĩndjwýnh ma. Nhym me kâtãmja amijaxwe pãnh me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnhjamã mryo mrãn kungã nhym me axwe pãnh Metĩndjwýnhmã kubô, me ô'ã kubô. Nhym kam Metĩndjwýnh me ja jaxweo ajngràn tu o akno. Nãm ã me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh memã Metĩndjwýnh maro ane.

* **5:1** Apýnh me õ pyka djàri kunĩkôt ne me kunĩ bēngôkre.

² Djã nãm me no kêtja, me kute Metĩndjwỳnhbê ikô màtjamã àkrêmã got? Kati, adjwỳnhdjwỳ axwe prãmcam mekam ukaprĩn memã àkrê kêt ne tu memã kabèn rerek jarê.

³ Ne ta me kudjwa axwe prãmcam adjwỳnhdjwỳ ta amijaxwe pãnh kum mry bô. Djã nãm me ajbit axwe pãnh kum mry bô? Kati, ta, adjwỳnhdjwỳ amijaxwe pãnh kum mry bô.

⁴ Djã nãm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr ta amijã bẽnjadjwỳr rê got, ta o amiptàn amijã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rê got? Kati, Metĩndjwỳnhbit ne amijo utàn amim 'ã bẽnjadjwỳr rê ne amim umjuw. Ga Metĩndjwỳnh ajbit kute Arão'ã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr mẽnha pumũ. Metĩndjwỳnhbit ne me'ã bẽnjadjwỳr rê.

⁵ Bir be, nãm ã Kritudjwỳ o ane. Ta kute amijo rax ne kute o amiptâr ne amijã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax mẽn kêt kumrêx. Nym bep kati, Metĩndjwỳnh ta ne amim kudjan kum,

“Mrãmri abê ikrakumrêx. Jakam ne ba arỳm ajo ikrakumrêx ga amipãnh ijo Abãmkumrêx”, ane.

Nãm ã Metĩndjwỳnh nhõ pi'ôk no'ôkkam ã kum ane.

⁶ Ne kam ajte kum,

“Abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh rã'ã rã'ã rã'ã ne. Merkixatek ne akajmã'ã Metĩndjwỳnh mar djwỳnh.

Ga kam Merkixatek nhijuk'ã gadjwỳ abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh”, ane.

⁷ Mrāmri ne Jeju me kuràm me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh mexkumrẽx. Kute amijo kubêngòkren† pykakam ar bari Metĩndjwỳnhmã kabẽn ne amijo a'uw. Kàj bê kum kabẽn ne amra. Metĩndjwỳnh pydji kute tykbê utàr kadjy nàràm kum kabẽnkam muw. Nhym Metĩndjwỳnh arỳm kabẽn ma, Jeju jaxwe kêt ne kute Metĩndjwỳnh kabẽn mar ne kôt ar amijo bakam Metĩndjwỳnh arỳm kabẽn ma.

⁸ Be, djã nãm kubê Metĩndjwỳnh Krakam kute tokrymẽ kaprĩ mar kêt got? Kati, nãm te kubê Metĩndjwỳnh kra, te axwe kêt ne mã tokry man kaprĩ ma. Nãm tokry katikôt Bãm kabẽn man kôt ar amijo ba. Te tokryn mã Bãm kabẽn mar 'ãno dja. Kam ne kute kabẽnkôt ar amijo baja mar mexkumrẽx.

⁹ Ne kam arỳm mrāmri tokryo ino re. Tokryo ino ren kam arỳm kubê me utàr djwỳnhkumrẽx ne. Me kute Jeju kabẽn mar ne kute kôt ar amijo ba, me ja ne me utàn kam kute ar meo ba rã'ã rã'ã rã'ãmã.

¹⁰ Be, kute me utàrkumrẽx ne kute meo ba rã'ã rã'ã nhym kam kôt Metĩndjwỳnh kum,

“Abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax. Merkixatek nhijuk'ã gadjwỳ abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax”, ane.

Nãm ã Metĩndjwỳnh kute amim arkam ã kum ane.

† 5:7 Kritu ne amijo kubêngòkre kute mrāmri ne apỳnh me õ pyka djari kunikôt me kunĩ: bêngòkreja pyræk. Kubê kà jakamẽ me kakrãtykmẽ me babêngòkremẽ ne me kunĩ: bêngòkre. Me kamrômẽ me kukràdjà kunĩ kubêngòkreo aben pyræk. Jakam dja ga Karõ 17.26 jarẽn ama.

Me abatành kute me prîre pyràk.

Kô k 3.1; Ep 4.14

¹¹ Nã bãm bit ar ije ar amã Merkixatek jarênhmãn kam ajte akubyn ar amã arênh kêt. Nã bãm ren ar ar amã kunĩ jarê ga ren ar mar kêt kumrêx ne, ar ajamak kre kêt kam, ar ajamak'ã tom kam. Dja gar on amijamak'ã tom tan gop mỳjja ma.

¹² Nã gãm ar amrêbê memã Metĩndjwỳnh kabên'ã adjujarênhmãn ajte mar kêt ne.

Nhym bep kati, me'õ gêdja akubyn ar amã Metĩndjwỳnh kukràdjã kraxkôt arê. Nã gãm ar aje me bixadjwỳr ny pyràk. Me bixadjwỳr ny ne me kute kã kaôrbit mar ne kute me ôkumrêx kur kêt. Gar gadjwỳ aje mỳjja mar kêt rã'ãkam aje me bixadjwỳr ny pyràk.

¹³ Ar aje mỳjja mar kêt kam aje me prîre pyràk. Ar aje kã kaôr rã'ã. Nhym bê ne ga gop ar aja-batành kam aje gop mỳjja mar. Ar aje Metĩndjwỳnh kabên katàtja o amipræk kêt rã'ã.

¹⁴ Bep ate ne me abatành. Me abatành ne me kute me ôkumrêx kur. Nã gãm ar ren Metĩndjwỳnh kabên maro tẽn ren o amipræk ne ren arek maro tẽn o tẽn o tẽn ren marja amũ o abikamênho tẽn kam ren aje me abatành pyràk ne kam ren prîne ren mỳjja kabi, prîne mỳjja punumê mỳjja mexmê prîne ren kabin mỳjja man kam ren aje me abatành pyràk.

6

¹⁻³ Gwaj Kritukôt babikamênhmo kraxkam arỳm Kritu kukràdjã kwỳ ma. Nãm me Kritu kukràdjã

kraxbit gwaj bamã arê gwaj kuma. Mÿj kukràdjà krax ne gwaj arÿm kuma?

Me batyk kadjy bamã bajaxwe kĩnhja wãnh kum banhirer ne kam baje amikajmãtã Metĩndjwÿnh mar ja. Nhym ajte me kute ngômã me bajangjênh'ã ujarênhjadjwÿ. Ne kam ajte me kute Metĩndjwÿnhmã me bapymjÿr gu me kum badjàpênh kadjy me kute me bajã ikra jadjwÿr ja. Ne kam ajte me batyk ne akubyn batĩn ne bakator nhym Metĩndjwÿnh kute me bamã bajaxwe pãnh jarênhmã ne kute me jamã me tĩn rã'ã rã'ãmã arênh ne ate me jamã me biknor rã'ã rã'ã jarênh ja. Ja ne mar tũm, kukràdjà krax.

Djãm ajbit ne gwaj baje marmã? Kati, kwÿ rax ne gwaj baje mar kêt rã'ã. Gwaj on ajte amũ ijukri on mÿjja 'õdjwÿ man gop amũ maro babikamênh mō. Nã gãm ar te o anen te aje kàjmã mar kamênhmãn kam mã akubyn ama, akubyn kraxbit maro mō.

Nhym bep kati, dja gwaj on amũ ijukri on mÿjja 'õdjwÿ ma. Gwaj baje mÿjja marmã ne Metĩndjwÿnh amim gwaj bajã karõ, gwaj on kuma, kute gwaj bamã no mex jadjàr jabej dja gwaj on ã o ane.

Me kute Metĩndjwÿnhbê amijo akêx karõ memã kabên.

Idja 10.26

⁴ Nhym bep ate ne me kute Jeju kangaja. Tô mã dja me me on akubyn Metĩndjwÿnh'ÿr meo akêxmã? Kati, gêdja me te meo ane. Arÿm ne Metĩndjwÿnh me ja no bônh pydji nhym me arÿm amim kuma. Jeju kute me utàrmã kàjkwa kurũm

bôxja ne me arým amim kuma. Nhym Metĩndjwýnh ta memã Karõja ngrà nhym meo ba.

⁵ Nhym me kam arým mrãmri Metĩndjwýnh Kabên mexkumrëxmã kato. Ne arým amim mýjja puma kwý pumũ. Jeju akati 'õkam akubyn bõx ne kute meo ba kajmã'ã mýjja pymaja kwý pumũ. Omũnh kajgon kam ate amibê kanga, amibê kurê ar o ba.

⁶ Be, me ja, me kute bit amim Jeju marmãn ajte jãm kute kubê amijo akëx ne kangaja, djãm me kute akubyn Metĩndjwýnh'ýr meo akëxmã? Arkati, gêdja me te meo ane, dja me te akubyn 'ýr kute meo akëxmã te meo ane. Mýkam? Bir, me kute Jeju kangaja ne me o ajkê. Nãm kute mrãmri ne me kute Metĩndjwýnh krao bikênh ne kute akubyn pĩte'y'ã nhõrkam o bikênhja pyræk. Nhym kam me kâtãm Jeju japryõ kumex.

⁷ Ê, gop ar pyka mexja pumũ. Na ne pyka jakam bixadjwýr krãptĩ ne kam amũ pyka ja mã prõt ne. Nhym me kam kam mýjja kren prĩne 'ã karên o djuw mex nhym kam ingrõt ne abatãnh. Õ wýnh kute krên ne tỳxmã ne ingrõt ne õn kumex. Pyka mex ne ja. Pyka mex ja ne Metĩndjwýnh arým kum kĩnh ne õkre kadjwýnhbê amim,

—Pyka ja ne mexkumrëx. Ba kum kĩnh jadjà ne kum djwý jarê gê mã arek kam djwý nhingrõt ne õn kumex, ane.

⁸ Nhym bep ate ne pyka punu. Nãm te na axidjuw nhym me te karê nhym mã mrýnhĩmê mjêxêtte nhĩbit apõx ne kumex. Pyka kajgo mexi. Me te kam mýjja nhingrõt jabej, djwý nhingrõt jabej ne kam õkre kadjwýnhbê amim,

—Axuk wānh nōre. Ba tu kanga gê wānh nōre. Mỳj kadjy dja ba prĩne karên 'āno dja? Gê me'õ tu kum adjà gê prĩne xêt. Kê, ane.

Dja ã Metĩndjwỳnh me kute akubyn kubê akẽxjamã anen kuwyo imôkam me kurê.

⁹ E kum ar ga, akmere ar, àpnhĩre ar, ar imã ar akĩnhja, djãm ar amã ne bar ikabên ja jarênho iba? Kati, arỳm ne bar ar amexkôt ar ama. Ar ga ne gar tu amim Jeju markumrẽx nhym arỳm ar apytã. Ga kam ar aje pyka mexja pyræk.

¹⁰ Djãm Metĩndjwỳnh punu got. Djãm kute ar amar kêt got. Kati, dja katàt ar adjapênh man o biknor kêt ne. Nã gãm ar amã Metĩndjwỳnh kĩnhkumrẽx ne kam ô'ã õ me mex jadjwỳo djuw mex ar o aba. Ne arek ar o aba rã'ã ne. Kam dja Metĩndjwỳnhdjwỳ ar amar rã'ã ne.

¹¹ Bir be, gora ar 'āno dja. Nã bãm ar inhõkre kadjwỳnhbê,

—Gora gê ar ã pỳnhkôt kum Jejuwã kĩnh ne kam kĩnh rã'ã rã'ãn kôt ar amijo ban inomã kumê, ane.

Nà, dja gar ã anen inomã amên kam arỳm 'ỳr bôx. Ar aje amim kam amakja ne aje amim kamnhĩxja arỳm 'ỳr bôx.

¹² Nà, gora ar amã adjukanga kêt ne 'āno djan inomã amên kam 'ỳr bôx. Kwārĩk wānh ar amã adjukanga kêt. Ê, me kute amim Jeju mar ne kute akrànãmã arek amiwỳr kam amakja, me tãmbit dja me 'ỳr bôx. Mỳjja mex, Metĩndjwỳnh kute 'ã memã katàt kabên pydjĩn arênhja'ỳr dja me bôx. Bir be, gora on ar ja'ã amijakren me kudjwa mỳjja ja kunĩ 'ỳr bôx.

Metĩndjwỳnh kute Abraãomã tàmджwỳ jarēnh mǎmdji.

13-16 Ar me bakukāmārebê Abraãoja pumũ. Amrēbê Metĩndjwỳnh Abraãomã kabēn pydjìn arē. Nām kum,

“Ē, mrāmri dja ba ajo kĩnh ne amã atàmджwỳ krǎptĩ ngǎ nhym aptàn kumex.

Ba ibê Metĩndjwỳnh ne ba amã ikabēn. Mrāmri ne ikabēnja”, ane.

Be, Metĩndjwỳnh kute Abraãomã kabēn pydjìn arēnh ne ja. Nām Abraão akrānmã arek amiwỳr kam aman kam 'ỳr bôx. Metĩndjwỳnh kute kum kabēn pydjìn arēnhja'ỳr bôx ne arỳm kran arỳm tàmджwỳ.

Me babēngôkre baje memã bakabēn pỳnh ne arēnh kadjy ne atemã me'õ'ỳr mrã. Me'õ kute raxo me bajakrenh ne kute me bakabēn marmã 'ỳr tēn kum arē, kute adjwỳnhджwỳ me bakabēn mar ne kute ar o bamã. Gu me kum bajêx karõ, kum bajêx nhym kute o ngrykmã ajte atemã me'õ'ỳr mrãn kum me bakabēn ja jarē.

Nhym bep Metĩndjwỳnh kute Abraãomã kabēn pydjìn arēnhkam nhỳnh ne atemã me'õ Metĩndjwỳnh kuràm rax got kute adjwỳnhджwỳ kabēn marmã? Kati, Metĩndjwỳnhbê kumkati pydjii. Kam ne ta tu aminhidji jarēn Abraãomã kabēn pydjìn arēn kum,

“Ē, mrāmri dja ba ajo kĩnh ne amã atàmджwỳ krǎptĩ ngǎ nhym aptàn kumex. Ba ibê Metĩndjwỳnh ne ba amã ikabēn. Mrāmri ne ikabēnja”, ane.

17 Nām kabēn pydjìn arēn kam ta aminhidji jarē. Nām arỳm 'ã amim karõn kôt kabēn pydjìn arē.

Nãm akubyn atemã kabên 'õ jarênh kêtumrêx. Nãm ta arým amim pry pydji jarê. Ne kam me kute prïne amim mar tÿxmã, Metïndjwÿnh kute memã kabên pydji jarênh nhym me kute amim mar tÿxjamã ne kabên pydjïn arên kam ta memã aminhidji jarê.

¹⁸ Bir be, kumrêx ne kabên pydjïn arên kam adjwÿnhdjwÿ ta aminhidji jarên memã,

—Ba ibê Metïndjwÿnh dja ba ajo kïnh, ane.

Dja akubyn atemã kabên 'õ jarênh kêtumrêx ne. Dja 'êxnhï kêtumrêx. Djãm Metïndjwÿnh kabênkam 'êxnhïn kute akubyn memã kabên 'õ jarênhmã got. Arkati. Kam dja gar ja man kam ajte atÿxkumrêx, ajte akïnhkumrêx. Atÿx ne tu amim kamnhïxkumrêx ne mã kam ama. Metïndjwÿnh arým gwaj bakukãm gwaj bamã mÿjja mex jarê gwaj mã kam ama. Kute gwaj bapytãrmã ne gwaj arým 'ÿr baprôt nhym arým gwaj bapytãn gwaj bamã mÿjja mex jarê, kàjkwa jarê.

¹⁹ Gora gwaj kam batÿx ne tu amim kamnhïxkumrêx ne mã kam ama. Mrãmri dja gwaj 'ÿr bôx. Kam ne gwaj bakadjwÿnhbê badjumar mex ne baku'ê tÿx ne. Mrãmri ne me kute ngômã kên rênh nhym kà arek arij tÿx nhym ngô kute o ba kêt ja pyrãk. Dja gwaj ã bakadjwÿnhbê badjumar mex ne batÿxo ane. Gwaj baje amim Metïndjwÿnh kabên kamnhïx ar o babakam dja gwaj ã bakadjwÿnhbê badjumar mex ne batÿxo ane.

Metïndjwÿnh nhõ kikreti ja ma. Kadjwÿnhbê Metïndjwÿnh nhõ mÿjja nêje kubêkãti wajêt. Nhym me kadjy Metïndjwÿnh mar djwÿnh nhõ bënjadjwÿr raxbit 'ÿr ngjênh.

20 Nhym bep Jeju ne ta kàjkwakam ũrkwāti djwýnhjamã wadjà. Me bakukãm ne 'yr wabin kum wadjà. Kute me banhirār ne me bajo djuw mex ne me bakadjy Metĩndjwýnhmã kabēnmã. Dji kubê Metĩndjwýnh mar djwýnh djwýnhkêt. Kubê Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bēnjadjwýr rax dja rã'ã rã'ã ne. Merkixatek ne kajmã'ã Metĩndjwýnh mar djwýnh nhym kam Jeju ijuk'ã kubê Metĩndjwýnh mar djwýnh ne me bakadjy Metĩndjwýnhmã kabēn ne.

7

Jeju kute raxo Merkixatek jakrenh.

1-3 Be, mỳj me'õbê ne Merkixatekja? Nãm krĩbê Xarēkam me ja nhõ bēnjadjwýr ne adjwýnhdjwý kubê Metĩndjwýnh pymao kubê kumkati mar djwýnh. Idji kutewa ne katāt me mrānh nhõ bēnjadjwýr, Merkixatek. Idji jatāri jadjwý ne me umar mex nhõ bēnjadjwýr. Krĩ nhidjibê ne Xarē. Me umar mex ne ar bakam ne me tu 'ã kum idji. Me õ bēnjadjwýrjamã, Merkixatekmã ne me me umar mex nhõ bēnjadjwýr ane.

Ije nhym mã ne bãmmẽ nã ar kute? Kati, e kum bep me kute bãmmẽ nã noo ar omũnh kêtumrēx ne me kute ar arēnh kêtê. Kon ne. Ingêtmẽ kwatynhmẽ me kute omũnh kêt mexi. Me kute rwýkkôt mar kêt, nã 'õ kurũm rwýkkôt mar kêt ne ajte kute tyk djà kôt mar kêtumrēx. Nãm tu nhĩ'ānh tē. Kute Metĩndjwýnh Kra pyrāk ne me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh rã'ã rã'ã ne.

Be, ta ne Abraão kutã tēn kajpan kum kabēn jarēho kĩnhkumrēx ne. Abraão arỳm mỳj

bēnjadjwÿrja ar'ÿr prõt ne ar kubĭn kam akubyn tē nhym Merkixatek kutã tēn kajpan o kĭnh ne.

Nhym kam kum mÿjja kwÿo ajkij. Kute mÿjja kwÿo mōrjao ajkij nhym mã o mō. Abraão õ mÿjja kunĭ kryre ne kurēn aben kadjy kum kungã. Merkixatekmã apÿnh aben kadjy o pôxo tēn kum kungã nhym abenã rēnhkam arÿm rax nhym kam mã o mō.

⁴ Bir be, me Merkixatek raxja pumũ. Te Abraão bēnjadjwÿr rax ne kute nêkrêx pytãrja tu kute kum kwÿ o bikjêrja pumũ. Djãm Merkixatek ngri got.

⁵ Atũmã ne mekbê Rewi me õ mÿjja jamÿnho ba. Mōdjê ne kukràdjãkõt mekbê idjaermã kum,

—Gora me amũ anhõ mÿjja wã kwÿo ajkjên amũ mekbê Rewibê me kadjy Metĭndjwÿnh mar djwÿnhmã angã, amũ amikutã memã kwÿ ngã gē me ta õ nêkrêxkõt amim amÿ, ane. Nhym me kam ã anen õ mÿjja kwÿo ajkijn kam amũ amikutã mekbê Rewimã õro tē, me ta õ krôkam me jamã kungã nhym me amim amÿ. Amē kubê Abraão tãmdjwÿ nhym mekbê Rewi kute amim amÿnhja tãm ne kubê õ nêkrêx.

⁶ Nhym bep atemã ne Merkixatek. Mekbê Rewi 'õ kêtê. Nãm te kubê mekbê Rewi kêt ne kam tu Abraãobê nêkrêx kwÿo ajkijn kum kĭnh jadjã. Metĭndjwÿnh arÿm Abraãomã kabēn pydjın arēn kum mÿjja mex jarē nhym Merkixatek arÿm kuman kam kõt Abraãoo kĭnh ne.

⁷ Be, mrãmri ne me'õ kute meo kĭnhja ne raxo tãmja jakre. Me rũnh ne me meo kĭnh.

Kam ne ba ar amã,

—Me Merkixatek raxja pumũ.

8 Mekbê Rewibê Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ne me õ nêkrêxo ba. O ban kêt nhym me pãnh kam-ingrãny amũ ijuk'ã ajte Metĩndjwỳnhmã àpênh ba nhym me ajte memã õro ba. Nhym bep Merkixatek pydji ne tĩn rã'ã rã'ã ne kubê õ mỳjjao mỗ. Ga me Metĩndjwỳnh nhõ pi'ôk no'ôkkam Merkixatek'ã kute tĩn rã'ã: rã'ã, anhỳrja pumũ. Be, Merkixatek raxja pumũ.

9-10 Nhym kam Merkixatek Abraão kutã tẽn kãjpa nhym kum õ mỳjja kwỳo ajkij nhym mã o mỗ. Nhym kam Rewidjwỳ kute kum õr pyràk. Rewibê ne Abraão tàm djwỳ. Rewi ne ingêt kukãmãrebê Abraão ngrekam nờ rã'ã, kraxje kadjy kute Rewi bãm djir kêt, ngrekam nờ rã'ãkam ne Abraão Merkixatekmã õ mỳjja kwỳo ajkij. Nhym kam Rewidjwỳ kute kum õr pyràk. Nhym kam amũ atũmã Rewi wajêt ne ruw ne kam amũ abatành nhym kam tàm djwỳ amim mỳjja jamỳnh ba, õ nêkrêxkôt me õ mỳjja jamỳnh ba. Nhym bep Merkixatek mekbê Rewi kajmã'ã nêkrêxo mỗ, Abraão nhõ mỳjjao mỗ.

11 Arão kôpdji'ã mekbê Rewibê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnhja ne memã Mỗdjê kukràdjà jarênh tẽ. Arão ne kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh kutewa nhym kam tàm djwỳ mekbê Rewija amũ aben nhjuk'ã kubê Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ne Arão kôpdji'ã memã Mỗdjê kukràdjà jarên me kadjy Metĩndjwỳnh ma. Nhym me te: kôt kute amijo ba mexmã. Nhym kam atemã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh 'õ ne kato. Atemã. Arão kôt kêtê. Merkixatekkôt ne kato. Nãm ren me mekbê Rewikôt mex nhym ren atemã ny 'õ kator kêt kumrêx ne. Nãm me te:

amimex ne te: axwe kêt nhym kam kadjy nyja kato.

¹² Bir be, atemã ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ny 'õ kato nhym kukràdjàdjwỳ ne kôt atemã.

¹³ Gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr'ã ne idjujarẽnhja. Æ mũm me ja kurũm ne kato. Æm atemã. Djãm me ja 'õ kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh got? Ne kute Metĩndjwỳnh nhõ ngõnho ki'ã kum mry bõr got. Arkati.

¹⁴ Mekbê Djuda kurũm ne kato. Me ja, mekbê Djuda ne me Metĩndjwỳnhmã àpênh kêtikumrẽx. Nhym me kunĩ arỳm kôt omũ. Djã nãm Mõjdjê me jamã kum,

—Me ga dja ga me abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh, ane got? Kati, mekbê Rewimãbit ne arê.

¹⁵ Be, arỳm kute amirĩt tẽmja pumũ. Atemã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh 'õ ne kato. Mekbê Rewi kurũm kator kêtê. Ne kam kute Merkixatek pyràk.

¹⁶ Mỳjkôt ne kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh? Djã nãm mebêngõkre ta Mõjdjê kukràdjàkôt kute amũ aben nhjuk'ã abenmã rero tẽn kam Jeju'ỳr bõx ne kum kure nhym kam arỳm kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh? Djãm mekbê Rewi 'õ? Kati. Bir, mỳjkôt? Mỳjja tỳxikumrẽx kôt. Ta tu tĩn rã'ã:n kute tĩn o ino rer kêtikumrẽx. Kam ne Metĩndjwỳnh 'ã me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr mẽ.

¹⁷ Metĩndjwỳnh nhõ pi'òk no'òkkam kute,
 “Abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh rã'ã
 rã'ã rã'ã ne. Merkixatek ne akajmã'ã

Metĩndjwỳnh mar djwỳnh.

Ga kam Merkixatek nhijuk'ã gadjwỳ abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh”, anhỳrja pumũ.

¹⁸ Be, Mõjdjê kukràdjà tũmkõt mekbê Rewi kute aben nhijuk'ã abenmã Metĩndjwỳnh mar djwỳnh rerja ne arỳm tũm ne wãnh nõ. Arỳm kajgo mexi. Kute me utàr kêt. Kam ne Metĩndjwỳnh wãnh kudji nhym nõ.

¹⁹ Mõjdjê kukràdjà kute mỳjjao mex kêt. Nãm me te: kute kõt amijo ba ne te: kõt kute amijo mexmã. Nhym bep ajbir ne Metĩndjwỳnh me bawỳr mỳjja mex jano, Jeju jano. Tãm ne gwaj kamnhĩxbê ar baban kõt Metĩndjwỳnh'ỳr bõx. Nhym prĩne raxo, mexo Mõjdjê kukràdjà tũm jakre. Kõtbit ne gwaj Metĩndjwỳnh'ỳr bõx.

²⁰⁻²¹ Be, gwaj banhõ Metĩndjwỳnh mar djwỳnh ny, mextireja pumũ. Kumã ne Metĩndjwỳnh kabẽn pydjın arẽ. Bep me ja, me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh tũmja ne Metĩndjwỳnh amim me umỳr kajgon kute memã kabẽn pỳnh jarẽnh kêt. Nhym bep ate ne Jeju. Metĩndjwỳnh kute amim arkam kum kabẽn pydjın arẽn kum,

“Ba ibê Bẽnjadjwỳr ne ba arỳm amã ikabẽn pydjın arẽ. Dja ba atemã ikabẽn 'õ jarẽnh kêt.

Ga dja ga abê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh rã'ã: rã'ã ne”, ane.

²² Be, Jeju kukràdjà nyja mexo kute tũm jakrenh mexi. Nhym Metĩndjwỳnh kute kukràdjà nykõt me bamã mỳjja mex jarẽnhja dja mrãmri me bawỳr bõx. Jeju ta dja Metĩndjwỳnh kabẽnkõt mỳjja mex nêje omũnh 'ãno djan me bamã kungã.

23 Nà, Jeju mexo kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh tũm jakrenhja pumũ.

Ë, mỳjja 'õdjwỳ. Me ja ne me krãptĩ. Nãm me aben nhjuk'ã tyk tẽ. Te kute àpênh 'ãno ãm rã'ãmãn mã aben nhjuk'ã kubêngêtte ne tyk tẽ.

24 Nhym bep Jeju pydji ne mã: tĩn rã'ã rã'ãn kam mã kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh rã'ã rã'ãn atemã amidjô'ã me'õmã rer kêtumrêx.

25 Ajbit ne tĩn rã'ã rã'ãkam arek Metĩndjwỳnhmã me banêje kabên ne me bajo à'wỳr ar ba 'ãno dja. Nãm me bapytàn ar me bajo ba. Nhỳnh me baja? Bir me baje tu amim Jeju kamnhĩxkôt baje Metĩndjwỳnh'ỳr amijo akêxja, me batãm ne ar me bapytàn me bajo ba. Gêdjãm ar me bajo ba rã'ã ne. Gêdja me bapytàn rã'ã: ne, rã'ã rã'ã.

26 Bir be, me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax ã kute anhỳr ne gwaj bamãnhkutã. Nãm mexo uma. Kute axwe 'õ mar kêtumrêx. Punu 'õ kam nõi kêtumrêx. Nãm mũm mexo amiptà nhym ate me axwe wãnh ar ba nhym Metĩndjwỳnh o rax ne kàjkwamã amiwỳr o wabin kàjkwa nhiby ỳr nhym kam ar ro'ã ar ba.

27 Nà, atemã. Kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr tũmja pyræk kêt. Djãm kute Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr tũm kudjwa myt kunĩkôt ta amijaxwe pãnh Metĩndjwỳnhmã mry par ne bõi ne õr got. Me tãm ne me kumrêx amijaxwe pãnh kum mry pan kubôn kungãn kam atãri me kunĩ jaxwe pãnh kum mry pan kubôn kungã. Djã nãm ã Jeju me kudjwa ane got? Arkati, nãm ta Metĩndjwỳnhmã me axwe pãnh tyk pydji. Nãm me axwe pãnh Metĩndjwỳnhmã amikanga pydji nhym tũmrãm dja ajte memã tyk kêt ne.

28 Mòjdjê kukràdjàkòt ne me axwe prãm nhym me amim me umjuw. Nhym bep tũmràm, Mòjdjê kukràdjà arỳm tũmkam ne Metĩndjwỳnh amim krao katon amim kudja. Nhym kam prĩne Metĩndjwỳnh kabēnkòt amijo ba. Axwe prãm kêtumrēx. Dja amũ tũmràm axwe 'õ kêtumrēx rã'ã rã'ã, tãm ne amim kudjan kam kum kabēn pydjìn arē. Ne kam adjwỳnhdjwỳ aminhidji jarēn kum,

—Ba ne ba amijo apytàn amim adja. Ga abê imar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr rax, ane. Be, nãm ã anen kam amim Kra dja.

8

Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr ny ne Jeju.

¹ Bir be, ije ar amã arēnh ja ma. Arỳm gwaj banhõ Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr rax ã kute anhỳrja pumũ. Nãm kàjkwakam Metĩndjwỳnhbē kumkati krĩ djàtikam ubòk'ãnh ikò'ã nhỹ, kubē bēnjadjwỳr raxkam ubòk'ãnh nhỹ.

² Kubē Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr ne kam Metĩndjwỳnh nhũrkwāti kadjwỳnhbē kumoka'èkam àpēnh ar ba. Ũrkwāti djwỳnhkam àpēnh ar ba. Djãm me ikrao ne me kum kikre got? Kati, Bēnjadjwỳr djwỳnh ta ne amim kikre nhym kàjkwakam dja. Ũrkwā djwỳnh ne ja. Nhym kadjwỳnhbē kumoka'èkam Metĩndjwỳnh nhõ mỳjja nēje kubèkàti wajêt. 'Yr ne arỳm wadjàn kam kam àpēnh ar ba.

³ Me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bēnjadjwỳr rax kunĩ ne Metĩndjwỳnhmã mry bôn kum kungān kòt kum kĩnh djà ngã. Kadjy ne amim

me umjuw. Nhym gwaj banhõ Metĩndjwỳnh mar djwỳnhdjwỳ mỳj ne kum kungã? Kati, ãm ta ne kum amingã.

⁴ Nãm ren jakam, pyka jakam ar ban ren kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh kêt-kumrêx ne. Ga me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh kumex ne kute Mõjdjê kukràdjâkõt Metĩndjwỳnhmã kĩnh djà nhõr rã'ãja pumũ. Kam ne ren jakam ar ban ren arỳm kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh kêt.

⁵ Pyka jakam Metĩndjwỳnh nhõ kikreja ne kàjkwakam ùrkwãti djwỳnhja'ã amijakre nhym me kam kam àpênh ar ba. Ô'ã ne pykabê õ kikreja. Nãm Mõjdjê kute kikre nhipêxmã nhym kam Metĩndjwỳnh prĩne kõt kum 'ã karõ, kute kum 'ã karõ nhym kute kõt kum ipêxmã. Kute kàjkwakam ùrkwãti ja'ã akren kute kõt kum ipêxmã ne kum 'ã karõn kum,

“Gora prĩne inhũrkwãti djwỳnh'ã akren imã ipêx, ane.

Krãnhre'ã ije amã akrejakõt dja ga ipêx”, ane.

Be, mỳjja kàjbê mex ne ja. Kàjkwakam ùrkwã djwỳnh ne mexkumrêx, nhym bep ja, pykabê ja ne ô'ã. Ô'ã ne kam kàjbê mex.

Nhym bep ùrkwã djwỳnh ne mrãmri wỳnh, mex-tire.

⁶ Nhym àpênhdjwỳ mextire. Metĩndjwỳnh ne kum àpênh ny jarẽ nhym àpênhja prĩne mexo kute me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh tũm djàpênh tũm jakrenh. Nhym kukràdjâ nydjwỳ prĩne mexo kute tũm jakrenh. O ne Jeju Metĩndjwỳnh'ỳr mebêngõkreo bõx. Nhym Metĩndjwỳnh me bamã kabẽn pydjìn arẽn kam me bamã mỳjja mex jarẽ.

Mýjja mexja ne mexo tùmja jakrenh mex ne. Kôt kukràdjà nydjwý mexo tùmja jakrenh mex ne.

⁷ Nãm ren Mòjdjê kukràdjà ajmã kute kêt nhym ren ajte kukràdjà ny kator kêt kumrêx ne. Nãm ren kutewaja mex nhym ren ijukri ny 'õ kator kêt kumrêx ne.

⁸ Nhym bep kati, nãm kukràdjà tùmja kute me utar kêt nhym kam pãnh Metĩndjwýnh kukràdjà ny kute me utarja pãnh o kato. Nãm mekam kĩnh kêt ne memã kum,

“Adjým, amũ akati 'õkam dja ba mekbê idjaer kunĩmã atemã ikabên ny 'õ jarênh mãmdji, atemã kukràdjà ny 'õ.

Nà, Djuda aben nhijuk'ã tãmdjwýjamã gêdja ba atemã kukràdjà ny 'õ jarê. Ba ibê Bẽnjadjwýr ne ba me amã ikabên ne.

⁹ Ate ne nyja. Ate ne tùm, ije me akukãmãremã arênhja, tãm ne tùm.

Amrêbê ne ba me akukãmãre pa 'ãbyn pykabê Edjitu kurũm meo ikaton kam ar meo iban memã ikukràdjà ja jarê.

Nhym be nãm me ikabên mar prãm kêt ne arĩk ar ba. Ba kam amipãnh tu me kanga.

Ibê Bẽnjadjwýr ne ba me amã ikabên ne.

¹⁰ Bep jakam dja ba mekbê idjaermã ikukràdjà ny jarê. Amũ akati 'õkam dja ba memã ny 'õ jarê.

Ba ibê Bẽnjadjwýr ne ba me amã ikabên ne.

Me õkre kadjwýnhbê dja ba ikukràdjà jao adjàn me ajamak krekre'ãdjwý pi'õk no'õk ne.

Ne kam meo inhõ me jakumrêx nhym me amipãnh Metĩndjwýnho ipytàn kam amim ijo Metĩndjwýnhkumrêx.

- 11 Djãm me òbikwamẽ kute abenmã kum, nàr me kamy kute abenmã kum,
 ‘On amim Bēnjadjwÿr djwÿnh ma’, anhÿrmã.
 Kati, me kunĩ dja arÿm amim ima. Me kàtammẽ me rÿnhmẽ me kunĩ dja me amim ima.
- 12 Ba kam me kute ikam amikràjakam idjukaprĩ ne kam me ikam axweja tu o akno”, ane.
 Nãm ã Metĩndjwÿnh kukràdjã ny’ã ujarēnh ane.
- 13 Kute kukràdjã ny jarēnhkam arÿm òbê jao tũm ne. Be, ga mÿjja arÿm tũm tēm ne arÿm biknor ’ÿrja pumũ.

9

Kute pykakam Metĩndjwÿnh nhõ kikreti jarēnh.

1 Amrêbê ne Metĩndjwÿnh prĩne kukràdjã tũmja, kukràdjã kutewaja’ã memã karõ, kôt me kute ar amijo ba ne kum kabēn ne kum àpēnh kadjy. Nãm me pykabê kum kikren kam kam kum kabēno ku’ê.

2 Nãm me kubêkãmẽ mrykãmẽ pĩponho kikren ajkwa krekre’ã kubêkà nhõ. Kikrebê kumkati ne ja. Kam ne ngõnhpòktimẽ pĩponh ku’ê. Nhym djwÿ me kute Metĩndjwÿnhmã òr ne pĩponhkam adjwÿrjadjwÿ ikwã. Apÿnh mÿjja ku’ê djari ne ja.

3 Kadjwÿnhbê ne kumoka’ê. Nhym kam nêje kubêkà wajêt.

4 Kam ne kēn karÿro kikre kudjÿ djã bôr djãmẽ kēn karÿro pĩo rara krākà djyjamẽ ku’ê. Nhym kēn karÿrreo pĩo rara krākà djy kam ne ngõnh dja. Kēn karÿro ngõnhkam djwÿ nhidjibê “Mÿj ne ja” nÿt ne dja. Nhym kam kam Arão nhõ kô me aêrbê ingrõt

ne ôja nõ. Nhyam kam kamdjwỳ Metĩndjwỳnh kute amikabẽn'ã kẽn no'ôkja amẽ nõ.

⁵ Nhyam kẽn karỳro pĩo rara krākà dyyja'ã Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh amẽ ar karõ kàjbê prêkja aben kutã dja. Metĩndjwỳnhbê kumkatiti:, Metĩndjwỳnh pymati, Metĩndjwỳnh mexo tuknĩ kadjy mrãnh djwỳnh karõ nhípêx ja dja. Pĩo rara 'ã ijê djà'ã dja. 'Ã ijê djà ja ne me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr mry kamrõo kaprêprêk nhyam Metĩndjwỳnh apỳnh me axwe djàri tu o akno. Aj, djãm on ije ar amã prĩne ja jarênhmã got. Ba ar amã mỳjja 'õdjwỳ jarê.

⁶ Be, nãm ã Metĩndjwỳnh nhõ kikrekam apỳnh mỳjja ku'ê djàri ku'ê ane. Nhyam me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh kàtàm myt kunĩkôt kikrebê kumkatikam wangij ne kam kam àpênh ar ba.

⁷ Nhyam bep me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax pydji ne kadjwỳnhbê kumoka'êjamã wangij. Djãm myt kunĩkôt? Arkati, kum ngorekambit. 'Yr ngjênh nhõ akati apôxkambit ne 'yr ngjênh pỳnh ne. Nhyam ajte kum ngore nhyam ajte 'yr wadjã. Akati pỳnhkambit. Djã nãm ykam 'yr wangij? Kati, mry kamrõ ne 'yr o wangijn Metĩndjwỳnhmã kungã. Ta amijaxwemẽ me kàtàmja jaxwe pãnh ne kum kungã. Me kute mar kêt ne kute Metĩndjwỳnhkam amikrào ba pãnh ne me ô'ã o mrãn o wangijn kum kungã.

⁸ Jakôt ne Metĩndjwỳnh Karõ memã o amirĩt, me kute me kàtàm Metĩndjwỳnh'yr ngjênh kêt kôt mar kadjy. Metĩndjwỳnh nhõ kikrebê kumkati ãm rã'ã nhyam me kute kukràdjà tũmjao ba rã'ãri

ne me kàtàmja Metĩndjwỳnh'ỳr ngjênh kêt-kumrêx, kumoka'êjamã ngjênh kêt-kumrêx. Me kàtàmja kraxje 'ỳr ngjênh kêt.

⁹ Be, pykabê Metĩndjwỳnh nhõ kikremê kôt kukràdjà tũmja ne Kritu kukràdjà djwỳnh'ã amijakre nhym me Kritu kajmã'ã ar o ba. Kukràdjà tũmja ne me ĩ krākàbito mex. Nãm me kukràdjà tũmkôt te Metĩndjwỳnhmã mry bôn kum kungãn te kum kĩnh djà ngãn mã amikam kute axwe mar rã'ã. Me kute kum mry nhõr djwỳnhja te kum mry bôn kum kungãn kadjwỳnhbê mex kêt rã'ã ne.

¹⁰ Kukràdjà tũmkôt ne me me õ kwỳ krên djãmê mỳjjao kôm djà'ã memã karõn mekbê uma. Ne kam ajte me kute apỳnh amiku'õnh djari memã 'ã karõ, me kute kôt amijo bamã. Apỳnh kukràdjà ja ne me ĩ krākàbito mex. Metĩndjwỳnh kute mỳjja kunĩo ny kajmã'ã ne memã kukràdjà tũmja'ã karõ nhym me ar o ba.

Kritu kamrô'ã ujarênh.

Xim k 2.5; Idja 8.6, 12.24

¹¹ Nhym arỳm Kritu bõx ne arỳm kukràdjà ny, kukràdjà mexo kato. Ne kute kukràdjà nyo kator kadjy kubê me kadjy Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr rax ne arỳm Metĩndjwỳnh nhũrkwã djwỳnhmã wadjà. Metĩndjwỳnh nhũrkwati prĩne kute raxo, mexo pykabê ja jakrenh mexjamã wadjà. Mebêngõkre kute ipêx kêt. Me banhõ pykabê mỳjja, pĩ, bõ, bànhõr jao kikre nhipêx kêt.

¹² Be, tãm, Metĩndjwỳnh nhũrkwã djwỳnhbê kumkatimã wadjàn kam amũ kadjwỳnhbê kumoka'ê'ỳr àr pydji. Djã nãm 'ỳr wangij ne akubyn apõx ne 'ỳr ngjênh krãptĩ got? Kati, nãm 'ỳr

àr pydji. Djām mokaàk kamrô nàr mryti jabatành nyre kamrô ne o wadjà, kute Metĩndjwỳnhmã òrmã? Arkati, nãm ta amikamrôo wadjà. Ne o me bapytà. Me bapytàrkumrêx. Gu me batĩn rã'ã rã'ã ne baje o ino rer kêt kadjy.

¹³ Amrêbê kukràdjà tũmkôt ne me mry kamrôo me kamĩ, me akubyn mex kadjy. Nãm me Metĩndjwỳnhkam amikràn kam punu. Nhym kam Metĩndjwỳnh mar djwỳnh mryti djũmre kamrômê mokaàk kamrôo me kamĩ. Ne mryti jabatành nyre, kaãnhre bĩn kum adjàn kam prã byn o me punu kaprêprêk. Nhym me kam akubyn mex.

¹⁴ Be, ga mry kamrô kute kàjbê meo mexja pumũ. Bep Kritu kamrô ne mrãmri meo mexkumrêx. Metĩndjwỳnh Karõ tĩn o ino rer kêtja tãm ne Krituo ban o tỳx nhym kam kôt Metĩndjwỳnhmã amingã. Djām punu ne me kubĩ? Kati, nãm mexo mextire, ajmã kute kêt ne ta Metĩndjwỳnhmã amingãn kam kamrô ajkapĩ. Ta kamrô ne prĩne me bajo mex. Me batyk ne baje Metĩndjwỳnhmã bakre rax ne nĩjar baba kadjy ne gu me bamã bajaxwe kĩnh ne o baba. Nhym kam ta kamrôo prĩne me bakadjwỳnhbê me bajo mex gu me kam arỳm bakadjwỳnhbê bapijàm kêt ne amikam bajaxwe'õ mar kêt ne Metĩndjwỳnhmã badjapênh ar baba, Metĩndjwỳnh tĩnjamã apê.

¹⁵ Kadjy, Kritu kamrô prĩne kute me bajo mex gu me Metĩndjwỳnhmã badjapênh kadjy ne Kritu kukràdjà nyo kato. Metĩndjwỳnh kute amiwỳr me bajwỳr ne kute me bamã kabêh pydjìn arênh ne kute me bamã mỳjja mex jarênh gu me 'ỳr babôxmã. Nhym me banhõ mỳjja mexja dja rã'ã

rã'ãn o ino rer kêt-kumrêx. Mrãmri dja Kritu ã memã o ane. Kadjy ne arým me axwe pãnh ty. Me kute kukràdjà tùmja ar o bari ne me Metĩndjwýnhkam axwe nhym kam arým Jeju amityko o pãnh ne.

¹⁶⁻¹⁷ Bir be, nãm tykkôtbit o pãnh. Nhym kam ajte mýjja tykkôtbit ne mýjja amirĩt. Ga me õbikwa tyk kutã kute abenmã õ mýjja'ã karõja pumũ. Õbikwaja tyk kutã õbikwamã õ mýjja'ã karõ ne,

—Godja ba ty ga kam inhõ mýjja jao mõ.

Ne kam kum õ mýjja nhidji jarên kum,

—Tãm dja ga o tẽ, ane.

Gêdja kute kum 'ã karõja ty nhym kam õbikwaja amũ ajte kudjwa ô'ã ar o ba. Me tykkambit ne me ajmãn aben nhõ mýjja jamýn mã amũ abendjõ'ã o ba. Me tĩn rã'ãkam ne me kute aben nhõ mýjja jamýnh kêt. Me tykkambit ne me kute me õ mýjja kajgo jamýnh. Bir be, me tykkôtbit ne mýjja amirĩt. Nhym kukràdjà tùmjadjwý ajte tãm ne.

¹⁸ Nãm me kute kukràdjà tùm kutewaja o bao kurê'ukmã ne Mõj djê mry kamrõo me kamĩ. Mýjja tyk ne kamrõ bikapĩnkôtbit ne mýjjao mex djà.

¹⁹ Nãm Mõj djê memã Metĩndjwýnh kabên kukràdjà kunĩ'ã ujarên kumrêx arê. Metĩndjwýnh kute mekbê mýjja pymaja memã arênho djan memã kunĩ jarên pan kam mry kamrõ by, mryti jabatàn nyremẽ mokaàk kamrõ run kam iby ngõ run kam pi'õ nhikwýr ne kadjàt kamrêk jakritare jao krax 'ãpren kam pi'õja mry kamrõmã adjàn kam o me kaprêprêk. Metĩndjwýnh kabên kukràdjà'ã pi'õk no'õkja kumrêx ne kamĩn kam mebêngõkrejadjwý kamĩ.

20 Me kamĩn kam mekmã kum,
 “Be, Metĩndjwỳnh kute me amã amikukràdjà
 jarēnh mãmđji ga me aje kôt amijo aba
 kadjy kamrô ne ja. Gora me 'ãno dja”, ane.

21 Ne kam ajte Metĩndjwỳnh nhõ kikre kamĩ. Nãm
 kapôtã kukràdjàja kumrēx kamĩn kam kikre kad-
 jwỳnhbêja'ỳr o wadjàn kam adjwỳnhdjwỳ o kamĩ,
 kukràdjàja kunĩ kamĩ.

22 Bir be, Mõdjê kukràdjàkôt ne me mry kamrôobit
 mỳjjao mexo ba. Kamrô kapĩnkôtbit ne apỳnh me
 axwe djari Metĩndjwỳnh tu me axweo aknon mar
 kêtikumrēx ne.

23 Bir be, pykabê Metĩndjwỳnh nhõ kikremẽ õ
 kikrekam kukràdjàja ne kàjkwakam mỳjja djwỳnh'ã
 amijakre. Kam ne Mõdjê mry kamrôobit ã
 mỳjjao mexo ane. Nhym bep kàjkwakam mỳjja
 djwỳ:nh kadjy ne me mỳjja mexbit kum kubĩn
 kungã. Kàjkwakam mỳjja djwỳnhja kadjy ne me
 mỳjja mexbit kum kubĩn kungã. Mỳjja mexo kute
 pykabê mỳjja ja jakrenh. Mỳj ne mex nhym me
 Metĩndjwỳnhmã kubĩn kungã? Je kum Jeju. Jejubit
 ne mexikumrēx ne kam Metĩndjwỳnhmã amingã
 nhym me kubĩ.

24 Djã nãm me Metĩndjwỳnhmã kikre nhym
 kam Kritu kadjwỳnhbê kumoka'êja'ỳr wadjà?
 Kàjkwakam õ kikre djwỳnhja'ã kute amijakre djãm
 kumã ne wadjà? Kati, nãm tu kàjkwamã wadjà.
 Kum wadjàn arỳm Metĩndjwỳnh kabem djan kum
 me bajarēnhõ djan me banêje kukràõ dja.

25 Djã nãm Metĩndjwỳnhmã aminhõr krãptĩ?
 Kute pykabê Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ
 bēnjadjwỳr rax kikremã ngjêx krãptĩja pyræk?
 Kum ngore kunĩkôt kute mry kamrôobito mrãnh ne

Metĩndjwỳnh nhõ kikre kadjwỳnhbê kumoka'êmã o ngjêxja pyræk?

²⁶ Arkati, nãm ren kum aminhõr krãptĩn ren arỳm tokry krãptĩ. Ren pyka nhipêx totokbê ren arỳm apỳnh tokry krãptĩ. Bep kati, arỳm pyka kute o ino rerkam arỳm kator ne kute mekbê axweo apêxmã kute Metĩndjwỳnhmã aminhõr mãmđji.

²⁷ Ga Metĩndjwỳnh kute me kunĩ'ã amim karõja pumũ. Me kunĩ dja me tyk pydji nhym ijukri dja Metĩndjwỳnh memã axwe pãnh jarê.

²⁸ Bir be, nãm ã Kritudjwỳ tyk pydjio ane. Kute Metĩndjwỳnhmã aminhõr nhym me kute bĩn mãmđji. Nãm amijã me krãptĩ jaxwe mẽn kam me pãnh Metĩndjwỳnhmã amingã nhym me kubĩ. Dja ajte me bawỳr kato. Djãm kute axweo pãnhmã? Kati, kute õ me ja pytâr ne kute meo mõrmã. Pykabê me kute abej ajkam amakja pytâr ne ar meo bamã dja ajte kato.

10

Kritu pĩte'ykam tyk pydji.

¹ Bir be, Mõjdjê kukràdjà ne mỳjja mextireja kukãm bõx. Kubê wỳnh kêt. Mỳjja mextire bõx kêttri ne Metĩndjwỳnh Mõjdjê kukràdjajao kato. Nãm mỳjja mex djwỳnh'ã amijakre kajgo. Kam kute meo mex kêt. Metĩndjwỳnh kute me axweo bin-grành kadjy ne me kum mry pan kubôn kungã. O anhỹro ba tãmtã: ĩ arek amũ namẽ amex kunĩkõt o anhỹro tẽ. Nãm me te mry pan kamrõ kapĩn te kute o amikam axweo apêx ne mexmã te o amijo ane. Me kute Metĩndjwỳnh'ỳr bikamẽn prãmja ne me te amijaxwe kêtã amijo ane.

² Nãm ren me kute Metĩndjwỳnhkõt amijo ba prãmja mry kamrôo ren amikam axweo apêx ne ren mrãmri amikam axwe'õ mar kêtikumrêx ne ren tu mry par krãta.

³⁻⁴ Nhym bep kati, nãm me te o amijaxweo ane. Mryti djũmre kamrômẽ mokaàk kamrôo mrãmri me kute amijaxweo apêx kêt. Nãm me te o amijo anen mã axwe. Mry kamrô kute memã axweo apêx kêt. Nãm tu amex kunĩkõt memã axweo amirĩto tẽ.

⁵⁻⁶ Kam ne Kritu pykamã rwỳk kutã Bãmmã kum, “Nã gãm arỳm amã mry kamrô kapĩnmẽ me kute amã djwỳ nhõrja kĩnh kêt.

Nhym me kute amijaxweo apêx kadjy nàrà m kute mry par ne rã'ã ngõnho kikum rẽn ne kute kum angjẽn ne kute amã õrja tãm ne ga arỳm abê kĩnh no kati.

Ne kam aje ijo inhĩmã ijã amim karõ.

⁷ Ba kam amã,

‘Metĩndjwỳnh, ota ba dja. Aje amim ijã karõkõt ne ba jãnh dja. Amrêbê anhõ pi'õk no'õkkam aje ijarẽnkhõt ne ba jãnh dja’, ane.”

Nãm ã Kritu Bãmmã ane.

⁸ Nãm kum,

“Mry kamrô kapĩnmẽ me kute amã djwỳ nhõrjamẽ me kute amim axweo apêx kadjy nàrà m mry par ne kute ngõnho kikum rã'ã rẽn ne kute kum angjẽn ne kute amã õrja tãm ne ga amã kĩnh kêt ne abê kĩnh no kati”, ane.

Djã nãm me kupa'ã ar o ba? Kati, mrãmri ne Mõjdjê memã kõt 'ã karõ nhym me kute kõt ar o ban kute Metĩndjwỳnhmã mry par ne kute õro ba. Nhym Kritu Bãmmã kum,

“Ga abê kînh no kati”, ane.

⁹ Nâm kum kabên ja kumrêx jarên kam atâri kum, “Metîndjwýnh, ota ba dja. Aje amim ijã karökôt ne ba jãnh dja”, ane.

Bir be, nâm me kute mry par ne kum ôrja arým o apêx. Kute pãnh nyjao katormã ne arým tũmjao apêx.

¹⁰ Metîndjwýnh kute 'ã amim karökôt ne Jeju Kritu tèn ruwn ta Metîndjwýnhmã amidjwýnh ngã nhym me kubî. Nâm kute kum aminhõrkam me bñn mãmджи. O ne pñne me bajo mex, pñne me bajo mexo mexkumrêx ne.

¹¹ Me î pýnhkôt me kadjy Metîndjwýnh mar djwýnh aben nhijuk'ã myt kunîkôt ngõho ki kabem ku'ên mry kupê. Nâm me kute Metîndjwýnhmã mry par ne bõr ne kum õrmã bõro ku'ê. Nhym akati nhym tãm ne. Nhym akati nhym ajte tãm ne. Nâm memã axweo apêx kêtumrêx ne.

¹² Nhym bep ate ne Kritu Metîndjwýnhmã mýjja pydji ngã. Nâm kum amingã nhym me bñn pydji. Nâm amijã me axwe mẽ nhym me kam bñn pydji. Nâm me kubî nhym kam tu amijã me axweo apêxkumrêx. Jakôt ne Metîndjwýnh djubõk'ãnh nhỹ, kubê bñnjadjwýr raxkam ubõk'ãnh nhỹ.

¹³ Ne kam arek kam amako nhỹ. Metîndjwýnh kute kurê djwýnho bikênh mex nhym me kam umaje kuka kõnh terteto ku'ên kam tu mýrbê rôrõk nhym kute kwý o pardjan kwý nhimex, ja ne kam amako nhỹ.

¹⁴ Bir be, kute Metîndjwýnhmã aminhõr pydji-jakôt arým mrãmri tu me'ã mex mẽnhkumrêx nhym me mrãmri mex rã'ã rã'ã rã'ã. Kute me bajo mex

ne kute me bajaxwe kêtô tēmja, me bajã ne tu mex mēnhkumrēx.

¹⁵⁻¹⁶ NhyM Metĩndjwỳnh Karōdjwỳ kôt arē,
 “Bep jakam dja ba memã ikukràdjà ny jarē. Amũ akati 'ōkam dja ba memã ny'ō jarēnh māmđji.
 Ba ibê Bēnjadjwỳr ne ba me amã ikabēn ne.
 Me ōkre kadjwỳnhbê dja ba ikukràđjajao adjàn kunhō. Ne me amak krekrekamdjwỳ kunhō”, ane.

Nãm kabēn ja kumrēx jarēn kam atãri memã kum,
¹⁷ “Apỳnh me ikam ajaxwe djàri, me aje ikam amikrà ar o abajadjwỳ gēđja ba tu mar krãtan o akno.”

¹⁸ Bir be, mrãmri ne Metĩndjwỳnh arỳm o akno. Kam ne me kute amijaxwe pãnh Metĩndjwỳnhmã mry par ne kum ōrja arỳm apēx. Arỳm kêt. Arỳm Metĩndjwỳnh kute kam me axweja kunĩ biknor-jakam ajte we amijaxwe pãnh mry par ne ar Metĩndjwỳnhmã ōro ba. Kati, arỳm kêt.

Me kute Kritu mar'ã ukanga kêtã.

Ep 3.11

¹⁹ Ę, akmere ar, àpnhĩre ar, mrãmri dja gwaj tu bapijàm kêt ne Metĩndjwỳnh nhō kikre kadjwỳnhbê kumoka'ēmã wangij ne Metĩndjwỳnh 'ỳr bōx ne tu kum amijarē. Mỳjkôt dja gwaj bapijàm kêt ne tu 'ỳr wangij? Jejukôt. Gwaj bakadjy tyk ne kamrō bikapĩnkôt dja gwaj bapijàm kêt ne Metĩndjwỳnh 'ỳr bōx ne tu kum amijarē ne kum bakabēn.

²⁰ Pykabê Metĩndjwỳnh nhō kikre kadjwỳnhbê kumoka'ê nēje, Metĩndjwỳnh krĩ djà nēje ne kubēkàti wajēt nhyM me 'ỳr ngjēnh kêtumrēx. NhyM bep ajbir Jeju ne me bakadjy Metĩndjwỳnh'ã

kutan 'ÿr pry ny dji. Pry kubê Jeju. Kute Metĩndjwỳnhmã ta aminhõr nhym me kute bĩn nhym ajte tĩnkõt ne gwaj tu Metĩndjwỳnh'ÿr mrãn bõx ne wangij ne tu kum bakabẽn.

²¹ Be, gwaj banhõ Metĩndjwỳnh mar djwỳnh nhõ bẽnjadjwỳr raxkumrẽx. Nãm prĩne Metĩndjwỳnh nhõ me jao ban meo djuw mex ar o ba.

²² Gora gwaj kam tu Metĩndjwỳnh'ÿr mrãn bõx ne tu kum bakabẽn, on batĩnri 'ÿr mrãn bõx ne kum bakabẽn. Amrẽbê ne Mõdjê Metĩndjwỳnh kukràdjàkõt kute meo mex kadjy mry kamrõo me kamĩ nhym me kam akubyn mex ne. Ne kam ajte me kute amijo mex kadjy ngõ mexkambit djuwn o jãm amijã ngrã rẽ. Gwaj baje tu amim Jeju kamnhĩxkam dja gwaj Metĩndjwỳnh kadjy bamex. Jeju ne gwaj bajo mex. ã gwaj bamex tanhỹrkam dja gwaj Metĩndjwỳnh'ÿr mrãn bõx ne tu kum bakabẽn, on batĩnri 'ÿr mrãn bõx ne kum bakabẽn. Kwãrĩk wãnh gar ajõ anhõkre kadjwỳnhbê amim,

—Djãm Metĩndjwỳnh imã mex? anhỹr kêt. Dja gwaj tu amim kamnhĩxkumrẽx ne katàt bakabẽnkam tu 'ÿr mrãn kum bakabẽn. Pykabê gwaj ar babari dja gwaj ã o ane.

²³ Gora gwaj mã 'ãno dja. Metĩndjwỳnh kute gwaj bamã mỳjja mex jarẽn gwaj baje tu amiwỳr kamnhĩxbê ar babaja ne gwaj arỳm memã arẽ nhym me kuma. Gwaj gop mã 'ãno djan gop arek amiwỳr kamnhĩxbê ar baba. Kwãrĩk wãnh gwaj 'ã badjukanga kêt. Metĩndjwỳnh ne arỳm gwaj bamã kabẽn pydjın arẽ. Mrãmri ne kabẽnkumrẽx. 'Êxnhĩ kêtumrẽx ne kute gwaj bakanga kêtumrẽx. Kam dja gwaj amiwỳr kamnhĩx tỳxbê ar baba.

24 Gora gwaj aben ma ne amidjwÿnhbit mar kêt. Dja gwaj bamã aben jabêmãbit abenmã karõ ne ajte bamã mÿjja mexbit kÿnh ne baje o baba'ã abenmã karõ.

25 Gora gwaj abeno babikprõnh rã'ã. Nhym bep me kwÿ ne me arÿm kum abeno bikprõnh kanga. Nhym bep kati, gwaj ba dja gwaj o anhÿr kêt kumrêx. Gwaj ba dja gwaj abenmã tÿx jangij, mã Jejukôt gwaj babikamênh rã'ã kadjy. Metÿndjwÿnh nhõ akati arÿm o rãm ne ja. Kam gêdja gwaj mã abenmã tÿx jangjênh ar o baba.

26 Me kute me bamã Metÿndjwÿnh kabên 'êxnhÿ kêt jarênhja ne gu me baje amim marmãn ate mã bamã bajaxwebit kÿnh ne, nhÿnh ne mÿjja 'õ ajte me bajaxwe pãnh tykmã got gu me bamã bajaxwebit kÿnh ne. Arkati, Jeju pydji ne me bajaxwe pãnh ty. Atemã mÿjja 'õ kêt kumrêx. Mÿjja 'õ kute me bajaxwe pãnh tyk ne kute me bamã me bajaxweo bingràn kêt.

27 Nhym bep ãm mÿjja ti, mÿjja punuti, mÿjja pymati: wã pydji ne me jamã nõ. Me kum Metÿndjwÿnh kurêjamã ne nõ. Memã gêdja axwe pãnh jarê ne kam kuwy pôktijamã me kurê. Kumã dja me kurê nhym me prÿne xêr. Me kajmã'ã ne nõ. Kumã dja me kurê. Djãm uma ngri? Gora ar amikam ajkam ama.

28 Ê, amrêbê me'õ kute Môjdjê kukràdjakôt amijo ba kêtja nhym me'õ axwekôt omũ. Birãm me'õ amãnhkrut nàr kon amãnhkrut ne ikjêkêt me'õ jaxwekôt arÿm noo omũn arê nhym me arÿm pãnh kubĩ, kum kaprĩ kêt ne tu kubĩ, axwe pãnh.

29 Bir be, kam dja me'õ kute Metÿndjwÿnh kra japrÿkam mrãmri arÿm o bikênh rax ne. Me kute

Môjdjê kukràdjào bikēnhkam ne me kute tu bñn kaj-gomã. Bep me kute Metĩndjwýnh krao bikēnhkam dja pãnh rax. Pãnh raxo prĩne kute Môjdjê kukràdjákôt me kute me bñn kajgoja jakrenh mex ne.

Nãm me Metĩndjwýnh kra japrý ne kam ajte Metĩndjwýnh kukràdjà ny kadjy kamrôjao mýjja punu, Metĩndjwýnh kute memã kukràdjà ny jarēnh mãmджи kadjy kamrô jao mýjja punu. Kra ne tyn amikamrô kapĩ gu me kam arým Metĩndjwýnh kukràdjà nykôt amijo baba. Kamrô jao ne me mýjja punu, o mýjja kakrit ne kubê kanga. Jeju kute kamrô kapĩnkôt ne Metĩndjwýnh memã me axweo ajngrà ne meo mex nhym be nãm me tu kamrô jao mýjja kakrit ne kanga.

Ne kam ajte Metĩndjwýnh Karõ japrýn kum ngryk jadjà. Metĩndjwýnh Karõ me bakam ukaprĩja, gu me baje te kam amikrà ar o baba nhym mã me bakam ukaprĩ, ja tãm ne me aprý. Djãm ja pãnh kêt got? Mrãmri gêdja prĩne Metĩndjwýnh me jao bikēnh mex ne.

³⁰ Nhýnh me'õja kute memã kum,

“Bajbit dja ba memã amijo pãnh ne. Ba dja ba me axwe pãnh meo ajkê”,

anhýrja ne gwaj arým mar mexkumrëx. Nhym ta ajte memã kum,

“Bēnjadjwýr djwýnh ta dja õ me jamã pãnh jarē”,
ane.

³¹ Metĩndjwýnh tñn ne ar ba tãm dja pao meo bikēnh mex ne. Kute pao meo pãnh ja tãm ne uma:kumrëx. Djãm mýjja wã pyma ngri got.

³² Ê, amrêbê Metĩndjwýnh kute ar ano bõnh to-tokbê ja gora ar ama. Nãm me te ar ajo bikēnh ba

gar mã 'ã angrà tỳx ne, ne te atokryn mã 'ã angrà tỳx ne.

³³ Nãm me me ipôkri ar ajaprỳn ar akamjêro ba. Nãm ã me ar akwỳo ane gar anhitepato ar kuri aku'ên ar omũnho aku'ên kam ar ô'ã akà djàn akaprĩn ar omũnho aku'ê.

³⁴ Nhym me ajte ar akwỳbê ijê gar ar ô'ã arerek ne akaprĩn ar omũnho aku'ê. Nhym me te ar anhõ nêkrêxo prôt gar kam mã akĩnh. Mrãmri arỳm kàjkwakam anhõ mỳjja mextirekôt ajamak bẽn kam tu ate akrã. Kàjkwakam anhõ mỳjja me:xkumrêx. Mexo kute pykabê ja jakrenh mexi. Tãm gêdja rã'ã rã'ã rã'ã. Nhym me te pykabê mỳjja jao ar ajo ajkê, gar kam kàjmã mỳjja ja man mã akĩnh.

³⁵ Bir be, gora ar amã me uma kêt ne atỳx ne kôt amijo aba rã'ã. Kwãrĩk wãnh gar amã kanga kêt. Mrãmri dja Metĩndjwỳnh pãnh ar amã mỳjja mextire ngã.

³⁶ Dja gar arek akràn mã amijo aba 'ãno dja. Metĩndjwỳnh kute ar ajã amim karõ ne kute ar amã mỳjja jarênhja kôt dja gar amijo mõ. Dja gar 'ãno djan akràn mã o amõr rã'ãn arỳm kôt 'ỳr bõx. Kute me bamã kabẽn pydji jarênh ne kute me bamã mỳjja mex jarênhja 'ỳr bõx. 'Ỳr bõx ne amim aby.

³⁷ Metĩndjwỳnh kabênkam ne krabê Jeju akubyn me bawỳr bõx'ã,

“Adjỹm ngrire, dja ï me awỳr tẽn bõx. Amrêbê ne tẽmmã krà ne kam arỳm amrê tẽn 'ỳr. Dja tebê amikrà kêt ne.

³⁸ Me kute amikajmã'ã imar ba arỳm ije memã axwe kêt jarênh nhym me katàt mrãnhja dja me mã imar rã'ãn ar ikôt ba.

Gêdja me'õ me umaje akubyn ibê akêx ba kam arým ibê kînh no kati", ane.

Nãm ã Metîndjwýnh ane.

³⁹ NhyM bep gwaj ba ne gwaj baje ã anhÿr kêtumrêx. Djãm gwaj bamã me uman baje kubê amijo akêx ne kam tu babiknorkumrêxmã? Arkati, gwaj ba ne gwaj tu amikajmã'ã markumrêx nhyM arým Metîndjwýnh gwaj bapytàn ar gwaj bajo ba.

11

Me tûmre kute amikajmãtã Metîndjwýnh mar.

¹ Ije, mÿjbê ne me kute amikajmã'ã mÿjja mar? Mã ne kute? Bir, me baje amikajmã'ã mÿjja markam ne gu me tu amim kamnhÿxkumrêx ne amiwÿr kam amakbê ar baba. Ne tu amim markumrêx ne banhõkre kadjwýnhbê amim,

—Nà, mrãmri dja iwÿr bõxkumrêx, ane. Ne kam ajte me baje banoo mÿjja pumûnh kêtum tu amim markumrêx ne banhõkre kadjwýnhbê amim,

—Nà, mrãmri dja ba ï amû akati 'õkam omû, ane. Nã gu me ã amikadjwýnhbê amikajmã'ã mÿjja maro ane.

² Nãm ã amrêbê me bakukãmãre tu amikajmã'ã Metîndjwýnh maro ane nhyM arým mekam kînh ne.

³ Nã gu me badjwÿ ã amikajmã'ã Metîndjwýnh kute pyka nhipêxkõt maro ane. Nãm kabêno pyka nhipêx nhyM kato. Me kute noo mÿjja pumûnh kêtone pyka nhipêx. NhyM arým apõx ne amirît gu me arým kõt omû. Ne kam amikajmã'ã kute pyka nhipêxkõt kuma, amikajmãtã arênh ma.

⁴ Nãm ã Abeu amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro anen kam ò krit bĩn kugan kum kungã. Nãm kum mỳjja mex ngã. Mexo kute kamybê Kaĩ nhõ mỳjja ja jakrenh. Nhym kam kam kĩnh ne. Ne kum,

—Ga ne ga ajaxwe kêt kumrêx. Aje imã òrja ne ba imã kĩnh kumrêx, ane.

Be, nãm tu amikajmã'ã Metĩndjwỳnh ma. Amrêbê ne ty. Nãm te tyn mã me bamã mỳjja jarê. Tĩn mãn prãbê mã me bamã arê ne,

—Dja ga me ã ikudjwa amim Metĩndjwỳnh maro ane.

⁵ Nãm ã Enokidjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro anen kam tyk kêt. Nãm Metĩndjwỳnh tu tĩn rã'ão wabi. Nhym me te noo abej aprã. Nhym kêt kumrêx, Metĩndjwỳnh kute tu tĩno àbirkam. Kute o àbir kêttri ne 'ã memã kum,

—Tãmjakam ne ba ikĩnh kumrêx, ane.

Nãm ã Metĩndjwỳnh ane.

⁶ Bir be, nhỳnh ne me'õ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh mar kêt nhym we kam kĩnh? Kati, me kute amikajmã'ã Metĩndjwỳnh marbit ne mekam kĩnh ne kum me kĩnh. Godja me'õ Metĩndjwỳnh'ỳr bõx prãm jabej gora amikajmã'ã Metĩndjwỳnh ma. Metĩndjwỳnh ne tĩn ne ar ban kam mekam ukaprĩkumrêx ar ba, me kute Metĩndjwỳnh mar prãm ne kute abejja mekam ne ukaprĩ. Ja dja me amikajmã'ã kuman kam kôt Metĩndjwỳnh'ỳr bõx.

⁷ Nãm ã Nõwedjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro ane. Metĩndjwỳnh ne kum tĩn jadjã. Anhỳr djwỳnh rãm kute amirĩt kêttri ne kum ngõ tãm jarê. Nhym kam Nõwe umaje kà rax nhipêx ne kam kum prõmẽ kramẽ upãnhmẽ aro wadjàn ar utàn ar aro ba. Nhym ate me kum mã axwe kĩnhja ne

me tu ate krãn ar ban kam tu biknorkumrêx ne. Nhyim bep Nôwe pydji ne amikajmã'ã kuma nhym Metĩndjwýnh arým kum axwe kêt jarê.

⁸ Nãm ã Abraãodjwý amikajmã'ã Metĩndjwýnh maro ane. Nãm Metĩndjwýnh atemã kum pyka ny jarên 'ýr ano nhym tẽ. Nãm kum kabên pydjín arên kum,

—Dja ba amã kungã ga tu o anhõ pykakumrêx ne kam kam ar aba, ane.

Nhyim kabên man kam tu 'ýr tẽ, kute amikajmã'ã pyka pumũnh kêt 'ýr ne tu tẽ.

⁹ Nãm tu amikajmã'ã Metĩndjwýnh ma. Amikajmã'ã kuman pyka nyja kam ar ba. Metĩndjwýnh kute kum pyka jarên ja kam ar ba. Me bajtem nhõ pykakam ar ba. Nãm mrykào kikrekam ar ba. Krabê Idjakmẽ tàmdjwýbê Djakomẽ ro'ã mrykào kikrekam ar ba. Metĩndjwýnh kute Idjakmẽ Djako ar adjwýnhdjwýmã kute pyka jarênhamẽ ro'ã mrykào kikrekam ar ba.

¹⁰ Mýkam ne Abraão mrykào kikrekambit ar ba? Bir, kýjrũm Metĩndjwýnh kute amim krĩ mex'ã karõn kute prĩne ipêxja kamnhĩxbê ne pykabê mrykào kikre jakam ar ba. Krĩ mex rã'ã rã'ã, krĩ mõr ne tũm ne rôrøk kêt, tãm ne amim kamnhĩxbê ar ban mar ar o ba.

¹¹⁻¹² Nãm ã Xaramẽ mjênbê Abraãodjwý amikajmã'ã Metĩndjwýnh maro ane. Nãm ar te kra prãme ar ba nhym arým Xara bêngêxte. Te kubêngêxte nhym kam kra wajêt ne ruw nhym amim kumý. Metĩndjwýnh arým kum kabên pydjín arên kum kra jarê nhym kam Xara amikajmã'ã kuman kam,

—Metĩndjwýnh ne kabênkumrêx, ane.

Nhym kam kute kum kra jarënhja wajêt ne ruw nhym kumy. Te kubêngêxte ne amim kra my. Kam ne Abraão pydji kurûm me kamingrãny apôx ne kumex. Arým kubêngêtte kute amikam kô krãn mexo tēm kam ne kra dji. Nhym amũ aben nhjuk'ã kam tàmdjwý aptàn kumex. Tãwã pydji kurûm ne me krãptĩ apôx ne kam kam aptàn kumex ne kute mrãmri kàjkwakam kanhêtire pyræk. Ne kute ngô rax mýrri pykati ngrà ja pyræk. Pykati ngrà tãm ne me o itun te kute abenã akremã nhym krãptĩ: anen amũ ajkamẽ nhym me te o ane. Nãm ã kam tàmdjwý amũ àptàr ne kumex o ane.

¹³ Ije ar amã ar tũmre jarënhja ne ar kunĩ amikajmã'ã Metĩndjwýnh mar rã'ãn ty. Metĩndjwýnh kute kabën pýnho memã mýjja jarënhja, kabën ja jarënh ja ne ar kraxje kute amim byr kêt ne ty. Nãm ar kute amybým noo omũnhmãn prãbê amikukãm kuman tu amikam kĩnhkumrëx. Ne memã kum,

—Me bajtemkam ne bar iba. Me õ pyka prokam ne bar iba. Pyka ja ne inhõ pyka djwýnh kêt kumrëx, ane.

¹⁴ Me ja ne me kute õ pyka jabej rã'ã, kute kàjkwakam õ pyka djwýnhja jabej rã'ã kam ã kabën ane.

¹⁵ Nãm ren ar õ pyka kurûm kator ja tẽn o aman arým ren mã ajte akubyn 'ýr tẽ.

¹⁶ Nhym bep kati, kàjkwakam ar õ pyka mextire ja ne ar o aman kam 'ýr tēm prãmã ne kam ã kabën jarënhjo ane. Kam ne Metĩndjwýnh kum ar kĩnhkumrëx. Nhym ar kute Metĩndjwýnhmã kum,

—Ar imã akĩnhkumrëx. Apydji ne ga abê ar itĩn djwýnh, anhýrkam djãm kam Metĩndjwýnh jãm Ar kubê krãmã got, arkam pijammã got. E kum kati,

kum ar kînh raxkam ne ar kutêp krî mex nhîpêx ne.

¹⁷⁻¹⁸ Nãm ã Abraão amikajmã'ã Metîndjwýnh maro ane. Nãm Metîndjwýnh Abraão kute Metîndjwýnhkôt ar amijo ba jabej kabin kra'ã ku'uw. Nhym bit kute krabê Idjak bînmã, kute bîn ne kum òrmã bit kute bînmã. Amrêbê Metîndjwýnh kute kum kra pydji jarênh ja ne bit kute kum bînmã. Kra ja'ã, kra pydji ja'ã ne Metîndjwýnh kute kum,

“Akrabê Idjak ja gêdja amũ aben nhijuk'ã kam tâmdjwý krâptîkumrêx”, anhÿrja.

Kra ja ne Metîndjwýnh kum arê nhym kam bit kute bîn ne kum òrmã.

¹⁹ Nãm òkre kadjwýnhbê amim,

—Metîndjwýnh dja akubyn imã o tîn, ane. Ne kam bit kute bînmã nhym kam Metîndjwýnh nêje kukràn akubyn kum nê ne kam mrãmri kute akubyn o tîn pyræk.

²⁰ Nãm ã Idjakdjwý amikajmã'ã Metîndjwýnh maro ane. Ne kam krabê Djakomê Ixau arkum kînh djà jarê, ar kukãm ne arkum kînh djà jarê. Ar ò mÿjja kute amirît kêtri ne ar kukãm amũ arkum kînh djà jarê.

²¹ Nãm ã Djakodjwý amikajmã'ã Metîndjwýnh maro ane. Nãm amũ krabê Jôdjekam kra amê aro kînh. Arÿm kubêngêtte, arÿm bikati mex ne kam môn amikakêkôt kajpar djà djan kam Metîndjwýnhmã rax jarênh kam tâmdjwýjamã kum,

—Gêdja Metîndjwýnh ar ajo kînh, ane. Nãm ã arkum ane.

²² Nãm ã Jôdjedjwý amikajmã'ã Metîndjwýnh maro ane. Tyk kutã ne amũ anhÿr djwýnhràmm

mekbê idjaer pykabê Edjitukurũm katormã arẽ. Ne prĩne memã ta amiji'ã karõ, me kute 'io mõrmã ne memã 'ã karõ, me kute 'io mõr ne kute õ pyka djwýnhkam adjãrmã, Metĩndjwýnh kute kum pyka jarẽnhjakam kute adjãrmã.

²³ Nãm ã Mõjdjê nãmẽ bãmdjwý amikajmã'ã Metĩndjwýnh maro ane. Nãm ar rwýk totokbê o apdju. Bẽnjadjwýr raxbê Parao ne me kra my apõx nhym me kute me parmã arẽ. Nhym arkum bẽnjadjwýr rax kabẽn pyma kêt mex ne tu o apdju, ar kute bĩn kêt ne tu o apdju. Nãm ar kra mextire pumũn kam Metĩndjwýnh kanàrràm tu o apdju. Nhym o bipdjur'ã mytyrwý amãnhkrut ne ikjêkêt nhym kam ar têtêktikam kunhõ.

²⁴ Nãm ã Mõjdjêdjwý amikajmã'ã Metĩndjwýnh maro anen kam arým abatànẽ ne kam krõ'ã nãja kanga. Parao kra kute amim prĩrũm mýnhja tãm ne nã kanga.

²⁵ Nãm,

—Kwãrĩk wãnh ba ijaxwejao amikĩnh kêt. Kwãrĩk wãnh wãm memã nõ. Godja ba arĩk ar ibaja kwý ngrire ne o amikĩnh? Kati, gêdjãm wãm kunĩ nõ. Ba gêdja ba Metĩndjwýnh nhõ me jakõt itokry, ane.

²⁶ Mõjdjê ne Kritu kajmã'ã tokry, Bẽnjadjwýrbê kumkati kajmã'ã tokry. Nhym amũ tũmràm Kritu bõx ne adjwýnhdjwý kõt kudjwa tokry. Nãm me kum kurên aprýn prĩne o ajkẽ nhym tokry rax ne. Nhym Mõjdjêdjwý Kritu kajmã'ã kàjbê ã tokry ane.

Nãm,

—Kwãrĩk wãnh me kum ikurên wãnh ijapry kwãrĩk wãnh rã'ã. Ba gêdja ba Bẽnjadjwýrbê kumkati kajmã'ã itokry, nhym bep ate gêdja Edjitukam nêkrêx kumexja wãnh memã nõ. Nhym bep

ba dja ba Běnjadjwỳrbê kumkati kajmã'ã itokry. Tãmbit ne ba imã kĩnh, ajbit ne imã mex, ane. Nãm amũ amikukãm Metĩndjwỳnh kute kum pãnh mỳjja mextire nhõrmã amikukãm kuman kamnhĩxbê ar ban kam ã o ane.

²⁷ Nãm ã amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro anen kam kum běnjadjwỳr rax puma kêt mex ne pykabê Edjitu kurũm kato. Běnjadjwỳr rax te kam ngry:k. Nhym kam kum uma kêt mex ne tu kurũm tẽ. Kute noo amim Metĩndjwỳnh pumũnh pyrãk. Metĩndjwỳnh pumũnh kêtja ne kute noo omũnhmãn prãbê akrãnmã amijo ba rã'ã ne akubyn akẽx kêtikumrẽx ne.

²⁸ Nãm ã amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro anen kam Metĩndjwỳnh me irõbê mrãnh nhõ akati man kam me kute kamrõo kikre'ã ijê djã kamĩnmã memã arẽ. Metĩndjwỳnh kadjy mrãnh djwỳnh kute me imexmã me irõbê mõr ne kute mekbê idjaer kutewa par kêt kadjy. Nãm tu amikajmã'ã kuman kam me kute kamrõo kikre 'ã ijê djã djymã memã arẽ nhym me o amiptãro ba.

²⁹ Nãm ã mekbê idjaerdjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro anen ngõ rax nhidjibê Kamrêk'ỳr bõx nhym tu memã ngõ ngrã rê nhym me kam 'ã mõn rê. Mrãmri ne kute atỳxkam pyka ngrã ja pyrãk, nhym me kam mõn 'ã rê. Nhym mekbê Edjitu mekõt me kudjwa bit 'ã rẽrmã mõ nhym tu ngõ meo ajkamuw ne me imex ne.

³⁰ Nãm ã mekbê idjaer amikajmã'ã Metĩndjwỳnh maro anen krĩraxbê Djeriko nẽje pyka tỳx nhipõkjamã ipõko dja. Nãm me Metĩndjwỳnh kabẽn man kam kabẽnkõt krĩmã ipõko dja. Nhym akati nhym me ajte tãm ne. Nãm me ã kum ipõko anhỹro

dja nhym me'ã akati amãnhkrut ne amãnhkrut ne amãnhkrut ne ikjêkêt nhym arÿm nêje pyka tÿxja te tÿx ne tu ajkaten rôrôk ne kumex. Nhym kam 'ãnh mekbê idjaer kurê djwÿnhja'ÿr wadjàn me'ÿr prôt ne.

³¹ Nãm ã me kuprÿ 'ôbê Rabe amikajmã'ã Metïndjwÿnh maro anen kam amiwÿr mekbê idjaer àpkàro mrãnh djwÿnho wadjàn arkum kabën mex jarën ar udju ne. Kam ne mekbê idjaer me kute Metïndjwÿnh kabën mar prãm kêtja kunï nhimex ne kam kute Rabe ar bïn kêt nhym ar ajbit me kuràm tïn ne.

³² Bir be, djãm arek ar amã me'ã idjujarënh itëmmã? Nàr kon, birãm aje. Dja ba Djidjiãomë Barakimë Xããomë Djetemë Dawimë Xamuwemë Metïndjwÿnh kabën jarënh djwÿnhmë me ja kunï'ã idjujarënh tē nhym arÿm ijã akamàt ne.

³³ Nãm me amikajmã'ã Metïndjwÿnh man kam kurê djwÿnh'ÿr prôt nhym Metïndjwÿnh memã me kurê djwÿnh rerek mex ne, nhym me mekbê pyka pytà. Nãm me katàt meo ba nhym kam Metïndjwÿnh kabën pÿnho memã mÿjja mextire jarë. Nãm me Metïndjwÿnh kanàrràm kum rop djàkrêbê rijão puma kêtikumrëx ne. Rop kute krënmã ne me rop nhürkwākam kumë nhym Metïndjwÿnh rop jajkwa ajmã o nhym ajkwa pôt ne krën kêtikumrëx ne.

³⁴ Nãm me Metïndjwÿnh kanàrràm kum kuwy puma kêt mex ne. Me kute kuwymã ar rënh nhym ar xêt kadjy nàrràm ne me kuwy pôk jabatãnhmã ar kurë nhym Metïndjwÿnh ar'ã kuwy bïn ar utà. Nãm me Metïndjwÿnh kanàrràm ar ba nhym me bit kute pao me imexmã nhym Metïndjwÿnh me utà. Nãm

me Metĩndjwýnh kanàrràm ar ban katyk mex ne ar ba nhym Metĩndjwýnh akubyn meo tỳx. Nãm me abenwỳr prõtka Metĩndjwýnh kanàrràm ar ban kam amijo aptàn kàjbê kurê djwýnh rê nhym me bajtemja me umaje prõt.

³⁵ Nhym me niredjwỳ amikajmã'ã Metĩndjwýnh ma nhym akubyn memã õbikwa kwỳo tĩn.

Nhym be nãm me kwỳ amikajmã'ã Metĩndjwýnh ma nhym me me kupa. Nãm me te memã kum,

—On me Metĩndjwýnh kanga ba me me apar kêt. Dja ga me mã 'ã angrà ba kam me prĩne me ajo ajkê, ane. Te memã ane nhym me amibê kanga kêtumrêx ne 'ãno dja. Metĩndjwýnh kute akubyn meo tĩn nhym me õ pyka mextirekam ar bamã ne me kanga kêtumrêx nhym me prĩne meo ajkên me par punu nhym me tokry:n ty.

³⁶ Nãm me me kwỳ japrỳn me'ã keket ne kam me kaprêprê:k ne prĩne mrykào me kà noxnox nhym kam mrykàkõt me kamrô kukrykry ne. Nãm me me kwỳ djuwpren mekbê ijê djakam me kurê.

³⁷ Nãm me kẽno me kwỳ titik ne me kupa. Nãm me pĩ kokjêr djào, kàxkakjêro me kwỳ jakàn me kupa. Ne kàxdjwa kajgoo me kwỳ pa. Nhym me amim mrykĩ'átomti, mokaàk kào kubêkàn kayn angij. Me õ mỳjja kêtka me õ nêkrêx kêtka ne me ar ba. Nhym me prĩne meo ajkê nhym me tokryn kaprĩre ne ba.

³⁸ Nãm me kapõt kukritkam ar ba, krãnhrekam ar ba, kẽnkekam ar ba, pyka krekam ar ba. ãm me mexkumrêx. Pykabê me ja ne me mexo me ja têt kêtumrêx ne.

39 Bir be, me ja kunĩ ne me amikajmã'ã Metĩndjwỳnh ma. Nhy m kam Metĩndjwỳnh ne me jamã,

—Mrãmri me amexkumrẽx. Nã bã m me akam ikĩnhkumrẽx, ane.

Nhy m bep kraxje me tũmre ja kute byr kêt rã'ã. Metĩndjwỳnh kute kabẽn pỳnho memã mỳjja jarẽnhja ne me kute amim byr kêt rã'ã.

40 Adjỹm, Metĩndjwỳnh ne arỳm me bakadjy amim mỳjja mex'ã karõ. Me bakunĩ kadjy ne prĩne amim mỳjja'ã karõ mextire. Djã nãm kute me tũmrebit pytãrmã? Kati, arỳm ne me bajãdjwỳ amim karõ. Nhy m kam mexkumrẽx. Mexo kute me tũmre pytãrja jakrenh mexi. Kute me tũmre jamẽ ro'ã kute me bajo mexmã. Gu me batipydjĩn bamexo bamexkumrẽxmã ne amim me bajã karõ. Be, tãm ne ja.

12

Metĩndjwỳnh kra kunĩmã uwẽk màt.

1-2 Be, me kume:xja pumũ. Me kute amikajmã'ã Metĩndjwỳnh marja me tãm ne me krãptĩ. Me tãm ne ne me bamã ipõk ne me banhirãn kumex. Kam dja gwaj me ja kudjwa Jeju 'ãno djan kanga kêt. Ę, mrãmri ne me kute aben rerkam mỳjja kute me kukrà nhy m me kute o põx ne amikõt rẽn h ne kajkrit ne prõt mex ja pyrãk. Dja gwaj ã mỳjja kute gwaj bakukràja jãm aminẽje kunĩ rẽnho ane. Gwaj bajaxwe kute gwaj bajamỳnh tỳxja jãm aminẽje kurẽn kurẽn kam arỳm mrãmri bajaxwe kêt kam katàt ar amijo baba mexkumrẽx ne. Gora gwaj 'ã badjukanga kêt ne mrãmri katàt amijo

tên inomã kumê. Kute mrãmri ne me kute aben rerkam amikukãm mỳjja pumũnh ne kam kambit no pymjỳr tỳx mex ne atemã mỳjja 'õ pumũnh kêt ne 'ỳr prõtja pyræk.

Dja gwaj ã o anen amikukãm Jejubit man kôtbit bajamak bẽn ne baje ibej atemã mỳjja 'õ mar kêt ne Jeju'ỳrbit baprõt ane.

Jeju ta ne gwaj bajamak bô gwaj tu amim mar kumrêx. Nhym ajte gwaj bajamak bônho tẽ gwaj arỳm amim mar rax ne. Tãm dja gwaj 'ãno djan kanga kêt ne. Nãm amũ amikukãm kĩnh djà man kam mete pĩte'ykam bĩnja kum uma kêtikumrêx. Djãm me pĩte'ykam arikkam pijàm ngri got. Nãm amikam pijàm mar kêt ne tu ate krãn arek amijo tẽ. Kam ne Metĩndjwỳnh arỳm 'ã bẽnjadjwỳr rax mẽ nhym Metĩndjwỳnh krĩ djatikam ubók'ãnh ikô'ã nhỹ.

³ Gora ar amikam Jeju man amikam arerek kêt. Me axwe ne me kum kurên prĩne o ajkê nhym kam tu arek dja, tu ate krãn dja. Gora ar aman kudjwa arek o tẽn amikam arerek ne akaprĩ kêt ne arek kôt o tẽn.

⁴ Djã nã gãm ar Jeju kudjwa akamrô ajkapĩn ty got? Kati, ar ajaxwebê aku'ê tỳxkam kraxje ajõ akamrô bikapĩn kêt. Kraxje me kute ar ajõ bĩn kêt rã'ã.

⁵ Djãm arỳm ne gar Metĩndjwỳnh kabẽnja o akno? Arỳm kute ar ajo kran kam kute ar amã tỳx jadjarmã ja. Djã nã gãm ar o akno? Nãm ar amã,

“Ë, akmere, gêdja Bẽnjadjwỳr amã uwêk màt kwãrĩk wãnh ga aprỳ kêt ne kam amikati kêt. Gêdja amã bẽn tỳx ga akaprĩ kêt. Mỳkam?

6 Bir, kum me abêjamã ne uwêk màt. Ne kute meo krajadjwỳ kunĩmã uwêk màt ne, me katàt mrãnh kadjy”, ane.

7 Bir be, Metĩndjwỳnh kute ar amã uwêk màtkam dja gar tu arek dja. Kôt ne Metĩndjwỳnh kute ar ajo kra. Nhỹnh ne me prĩre 'õ bãm kute kum uwêk màt kêt?

8 Bir be, Metĩndjwỳnhdjwỳ kute kra kunĩmã uwêk màtja pumũ. Me katàt mrãnh kadjy ne kramã uwêk màt. Mỳj me ne Metĩndjwỳnh memã uwêk màt? Kute me bajo kra djwỳnhja. Nãm ren kute gajbit amã uwêk màt kêt ga ren abê kra djwỳnh kêtukumrẽx ne ren kam abê krô'ã me kute adjir pyræk.

9 Ga me babãm bêngôkre kute me bamã uwêk màt gu me bapijàm djaje banhibôn bakrĩn amikam baje kabẽn maro bakrĩja pumũ. Bir be, gwaj pykabê gwaj babãmja kuràm kàjkwakam Babãmja kabẽn maro nhỹ, gwaj badjumar mex ne ar baba kadjy, amikam kabẽn maro nhỹ.

10 Pykabê gwaj babãm bêngôkre kute gwaj baprĩrerũm gwaj bamã uwêk màt. Me ta kute amimarkôt ne gwaj bamã uwêk màt ne. Nhym bep Metĩndjwỳnh ne gwaj bamex kadjybit gwaj bamã uwêk màt ne. Ta mexo mexkumrẽx kôt gwaj bamex kadjy.

11 Djãm me kute memã uwêk màtkam tokry ngri got. Kam ne me tokry:n kam kaprĩre ne. Nhym bep amũ atũmã gêdja arỳm umar mex ne katàt mrã. Arỳm kute mar ne kôt amijo tẽmkam gêdja umar mex ne katàt mrã.

12 Bir be, kam dja gar on ajte amikam atỳx ne arek kôt amijo tẽ. Kute mrãmri ne me krĩ'ỳr mrãnh

ne katyk me:x ne mrãnh ne kõno birênh mrãnh ne kute krïo rãm ne jao mrãnh ne arým ajte ïmê ikra àdjônh ne arým ajte mrãnh tỳx ne arým arek mrãnh ja pyràk. Dja gar ã amikam atỳx ne arek kôt amijo atêm o ane.

¹³ Nà, dja gar kôt amijo tẽn katàt amiprywã djin arek 'ã mō, katàt ar abenkôt amrãnh kadjy. Gar aje Jeju mar tũmwã arek me kute amim Jeju mar rerekwãmã mōn amōr mexo mō gê me arek ar akôt mō. Ar akôt mōn 'ō abenbê màt kêt. Me kute amim Jeju mar rerek ne me kute mrãmri ne me mex mã ba nhym me par tâtãk mekôt 'ok ba pyràk. Gêdja kute mar rerekrewã ar akôt tēm rerekre ne tē:n kam arým amũ tēm tỳx ne arým amũ mrãnh mex, arým Jeju mar tỳx ne.

Me kute axwebê amijãno ãmmã.

¹⁴ Gora ar amũ me wã kunĩmã akabên mexbit jarên angryk kêt, gar kam adjumar mex ne ar aba. Gora ar Metĩndjwỳnh mexo amexkumrêx. Kam dja gar Metĩndjwỳnh pumũ. Dja gar Metĩndjwỳnh mexo amex kêt ne Bẽnjadjwỳr'ỳr abôx ne omũnh kêtikumrêx ne.

¹⁵ Ë, Metĩndjwỳnh ne ukaprĩkôt me utà. Gora ar amijãno dja, ar ajō Metĩndjwỳnh djukaprĩjabê jãm akrãn 'ỳr abôx kêt karō. Gora ar amijãno dja. Dja gar ajō ajaxwemo krax ne kam aje mỳjja djỳ pyràk, aje akrôre djỳ pyràk. Kute mrãmri ne me kute akrôo tep ka'õnh nhym kute prĩne ngô jaêr ne kute tep nhimexo ba ja pyràk. Gora ar amijãno dja. Dja me'õ axwemo krax ne kam amikôt me akrãptĩmã axwe jangij. Gora ar amijãno dja.

¹⁶⁻¹⁷ Ne ajte ar ajō aprō prãm karō nhym me niredjwỳ 'õ mjên prãm karō gora ar amijãno

dja. Kwārîk wānh ar ajō abê Ixau kêt. Gora ar amijāno dja. Ixau ne pykabê mỳjja kakritjabit kum kīnh ne kam kỳjrũm mỳjja mextire ja kum kīnh kêt kumrêx. Ixau ne kutewa nhym kam kôt bām kute Metīndjwỳnhmā kum,

—Dja ga o rax ne o kīnh, anhỳr kadjy nàràm kute kum ò nêkrêx kunĩ rer kadjy nàràm bit 'ã no tỳx.

Nhym Ixau kute àkurbit mar ne kam kamyjamā ò kwỳ krên djà pydji pānh mỳjja kunĩ kanga. Nhym kam tũmràm kum kīnh ne kam te 'ã o ane. Nhym bāmja nê ne. Nhym amim ngryk ne te mỳrkam 'ã bāmo ane. Nhym tu ate krā. Ja ne gar arỳm ama. Gora ar amijāno dja.

¹⁸ Ë, ate ne Metīndjwỳnh amrêbê me bakukāmāremā kukràdjà tũmjao kato nhym bep ate ne ajbir me aga akamingrānydjwỳmā kukràdjà nyo kato.

Amrêbê ne me bakukāmāre krānhbê Xinaj'yr mōn bōx. Nhym pō:ko nhỹ nhym kũm kakrātyk ne kum ipōk nhym kam kam akamāt kô ty:k ne. Nhym nadjwỳ kam krar ne adjênho dja.

¹⁹ Nhym potidjwỳ kakôr tỳx ne, nhym Metīndjwỳnhdjwỳ òkreti:rekam kabên. Nhym me kuman kam umaje amra:n kum,

—Kwārîk wānh ga ajte me imā akabên kêt, ane.

²⁰ Nhym Metīndjwỳnh arỳm memā,
 “Kwārîk wānh me krānh kupênh kêt. Dja ga me abêngôkre 'õ nàr mry 'õ krānhreja kupê ga me arỳm kēno titik ne abĩ”, ane.

Nhym me kuman kam umaje àmrao kumex. Te ku'ê tỳxmā.

²¹ Nhym Mōjdjêdjwỳ omũn kam,

“Ije kum bep imã uma. Nã bãm umaje itertet ne”,
ane.

Djãm uma ngri: got. Nãm ã pykabê Metĩndjwýnh
nhõ krãnh ane. 'Yr ne me bakukãmãre bõx.

²² Nhym bep ajbir ne Metĩndjwýnh me
akamingrãnymã kukràdjà nyo kato ga kam ar
krãnhbê Xijão, Metĩndjwýnh nhõ pyka'yr mõn bõx.
Kàjkwakam õ pykabê Djeruxarê'yr bõx. Kam ne
Metĩndjwýnh tĩn ne ar ba, nhym kadjy mrãnh
djwýnhdjwý kamã ar ba. Kadjy mrãnh djwýnh
krãptĩ. Me'ã akre kubê 1.000.000 krãptĩ. Nãm
me'ã akre kute pi'õ pyrãk ne kĩnhtire ne kute
Metĩndjwýnhmã rax jarẽnhmã ar aben pydjin ba.

²³ Kamãdjwý ne Metĩndjwýnh nhõ me ja kunĩ
aben pydji. Metĩndjwýnh nhõ me ja kumrẽx kute
amikajmã'ã marja ne me aben pydji. Amrêbê kute
kàjkwakam pi'õk no'õkkam me idji janhõrja tãm ne
arým kamã 'ã aben pydji. 'Yr ne gar bõx. Bẽnjadjwýr
rax kute me kunĩmã pãnh jarẽnh djwýnh kubê ne
Metĩndjwýnh, 'yr ne ga me bõx. Ne ajte me karõ, me
pykakam ar bari katãt mrãnh nhym Metĩndjwýnh
kute me'ã mex rẽnh, me ja karõ'yr ne gar bõx.

²⁴ Be, Jeju'yr ne gar bõx. Jeju kute me bamã
kukràdjà ny jarẽnh mãmđji ne kute o kator, ne kute
ta kamrõ bikapĩnkõt me bajo mex, 'yr ne gar bõx.
Jeju kamrõ kute mexo Abeu kamrõ jakrenh mexi.
Amrêbê ne me bakukãmãrebê Abeu tyn kamrõ
ajkapĩ nhym me omũn kam pãnhbit jarẽ,

—Gora gê on o pãnh, ane.

Nhym bep me kute Jeju kamrõ markam ne me,

—Metĩndjwýnh ne Jeju kamrõkõt tu me bajaxweo
akno, ane.

Be, Jeju mextire'yr ne gar bõx.

25 Bir be, kam ne ba ar amã,

—Gora ar amijãno dja gê Metĩndjwýnh ar amã kabẽno dja. Kwãrĩk wãnh ar ajõ kabẽnbê jãm akrã kêt. Gora ar ama.

Ë, amrêbê Mõjdjê kute pykabê memã kabẽn jarẽnhkam me'õ kabẽnbê jãm krãn ar ba djãm kute kum o pãnh kêt mã? Kati, Metĩndjwýnh ne prĩne memã o pãnh. Nym bep ajbir ne Metĩndjwýnh kãjkwa kurũm me bamã kabẽn jarẽ. Nym mexo amrêbê pykabê kabẽn ja jakrenh mex ne. Be djãm gwaj badjwý kabẽnbê jãm bakrã djãm kute gwaj bamãdjwý o pãnh kêt mã? Arkati, dja prĩne gwaj bamãdjwý o pãnh. Me kute Metĩndjwýnh kabẽn marbê jãm krãja gêdja meo bikẽnh mex ne, ne kam me kute Mõjdjê kabẽn marbê jãm krã ja pãnh akrenh mex ne.

26 Amrêbê ne kabẽno pykabit karngjør kajgo nym tertet. Nym bep ajbir ne kabẽn pydjĩn arẽn memã,

“Djãm pykabit ne ba ije karngjør mã? Dja ba ã ajte kãjkwadjwý karngjør”, ane.

27 Be, kute “Dja ba ajte” anhýrja ma. Metĩndjwýnh kute mýjja kunĩ nhĩpêx ja gêdja ajte karngjør nym tu apõx ne rõrõk ne kunĩ akuno. Nym bep mýjja jarij týxjabit dja arek arij. Tãm ne rõrõk prãm kêt kumrêx.

28 Be, Metĩndjwýnh nhõ mýjja dja rõrõk prãm kêt kumrêx. Metĩndjwýnh kute õ pykakam ar me bajo baja gêdja tým prãm kêt kumrêx ne arek gwaj bamã nõr rã'ã rã'ã ne. Tãm ne me bamã arê gwaj tu 'ýr babõxkumrêx. Kadjy, Metĩndjwýnh kute õ pykakam ar me bajo baja tým prãm kêt tãm ne gwaj bamã nõr rã'ã, kadjy dja gwaj bakĩnhkumrêx ne ar baban

kum amikĩnh jarẽ. Kum amikĩnh jarẽn kum rax jarẽn kam kum badjapênh mextire gê gwaj bakam kĩnhkumrẽx. Gora gwaj kam bapijàm ne bamã uma.

²⁹ Djãm uma ngri got. Dja prĩne meo apêx. Kute mrãmri ne kuwy pôkti kute prĩne mỳjja bôr ne o apêx ja pyræk. Dja ã Metĩndjwýnh meo apêxo ane.

13

*Kute memã 'ã karõo ino rer.
Kor 1.10; Tex k 4.1; Ped k 2.11*

¹ Gora ar abeno akamyn mã amã aben jabê rã'ã.

² Gora ar me bajtemwã man anhürkwãmã amiwýr meo wangjê ne mekam adjukaprĩ. Nãm me kwý ã anen aminhürkwãmã kadjy mrãnh djwýnh kwýo wangij ne o djuw mex. Kute kraxkôt mar kêt ne tu o djuw mex.

³ Ê, gora ar mekbê ijê djàkam ar ku'êja ma. Dja gar gadjwý aje ar ro'ã mekbê ijê djàkam aku'ê mãn prãbê ar ô'ã atokryn akà djàn akaprĩn ar aba. Kwãrĩk wãnh gar ate akrã kêt. Dja gar ã arkôt ane. Me kute prĩne aro bikênh nhym ar tokryjadjwý gora ar ar ama. Dja gar ar ô'ã akà djàn atokry ne. Be, tãm ne ja. Gêdja ba ajte ar amã mỳjja 'ôdjwý jarẽ.

⁴ Me abenwýr bakam ne mrãmri mỳjja mexkumrẽx. Dja gar aprõ'ýr aban kam aprõ djwý:nh'ýrbit mrã. Nhym me niredjwý mjên djwýnhbit ma. Me kwý ne me me prõ prokam no kêt ne. Nhym bep ar ga. Ar ga dja gar akunĩ me prõ prokam apijàm ne aprõ pýnh ne. Kwãrĩk wãnh ga ar krô'ã aprõ kêt, gê me nija krô'ã mjên kêt. Me prõ prãm, me mjên prãmja dja Metĩndjwýnh memã

pãnh jarẽ. Me kute me'õbê prõ nàr mjêno àkĩnh jamãdjwỳ pãnh jarẽ.

⁵ Kwãrĩk wãnh gar pi'òk kaprĩ prãmebit ar aba kêt. Dja te ar anhõ mỳjja ngrire gar tu o amikĩnh. Mỳkam? Bir, Metĩndjwỳnh ta dja ar ajo djuw mex. Arỳm ne ar amã,

“Dja ba me akurũm itẽm kêtikumrẽx.

Dja ba me akanga kêtikumrẽx.

Dja ba me ajo iba rã'ã rã'ã ne”, ane.

Ga Metĩndjwỳnh kute ar gwaj bajo ba rã'ãja pumũ.

⁶ Bir be, kam dja gwaj batỳx ne banhõkre kad-jwỳnhbê amim,

“Metĩndjwỳnh ta ne kute ijo ba djwỳnh.

Kam dja ba itĩn prãm kêt.

Mã ne me kute ijomã”? ane.

Dja gwaj ã amim ane.

⁷ Ë, gora ar kute ar ajo ba djwỳnh ma, ar kute ar amã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnhja dja gar ama. Ar kute kôt amijo ba mex rã'ãn ar ty. Ga ar kute amikajmã'ã Jeju mar ne 'ã ngrà tỳx ja pumũ. Ar ta ne ar arỳm ty. Ar ja dja gar amikam ar aman kam ar'ã amijakren ar aba.

⁸ Nà, nãm ar amikajmã'ã Jeju ma. Jeju Kritu pydji. Atemã kêt. Amrêbê tãmỹ ne ajbir ajte tãm ne. Tãm gêdja rã'ã rã'ã rã'ã ne.

⁹ Kwãrĩk wãnh me kute apỳnh mỳjja'ã ujarẽnh nyo ar anoo biknor ar o baja kwãrĩk wãnh o ar anoo biknor kêt. Metĩndjwỳnh ta ne ukaprĩkôt gwaj bajo tỳx gwaj katàt mrã. Kam ne mexikumrẽx. Bep ate ne me ta kukràdjàkôt mekbê me àkur djà pyma. Kam ne punure. Nãm me te o anen arĩk ar ba.

¹⁰ Ate ne me bakukràdjà ny. Kritu ta ne Bãmmã me bakadjy amingã nhym me kubĩ. Nhym me bajaxwe pãnh ty. Nhym bep me kute kukràdjà tũm ar o ba rã'ãja, me Metĩndjwýnh nhõ kikrekam àpênh ja kute Jeju me bamã tykja mar kêtukumrêx, ne Jeju nhõ kukràdjà nyja mar kêtukumrêx. Nhym Metĩndjwýnh kute me ja jaxweo biknor kêt ne kute meo kra kêtukumrêx.

¹¹ Kukràdjà tũmkôt ne me kadjy Metĩndjwýnh mar djwýnh nhõ bẽnjadjwýr rax mry pan kamrôo atom ne o tẽ. Metĩndjwýnh nhõ kikre kadjwýnhbê kumoka'êmã o tẽn o wadjà. Me axwe pãnh ne kum kungã. Metĩndjwýnh kute omũnh ne me axwekam ngryk kêt kadjy. Nhym bep mry nhĩa ne me atykmã kum angij nhym prĩne xêr.

¹² Kôt ne Jeju atykmã tokryn ã tyk ane. Ta kamrôo kute prĩne me bajo mex kadjy.

¹³ Kam dja gwaj atykmã jêt djaja'y'r tẽ. Kôt gwaj batokry nhym me kute kôt gwaj bajapry gwaj kudjwa bapijãmmã.

¹⁴ Djãm pyka jakam ne gwaj banhõ pyka? Kati, nhym bep amrẽ mõr rĩnã ne gwaj kam ama nhym rã'ã rã'ã rã'ãmã. Kam dja me gwaj bajapry gwaj ate bakrã. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Mrãmri dja tu ã ane. Kýjrũm ne gwaj banhõ pykakumrêx, gwaj banhõ krĩrax djwýnh.

¹⁵ Bir be, gwaj banhõ pyka gwaj bamã nõr nĩkam amakbê mã Metĩndjwýnhmã mex jarênh rã'ã ne. Gwaj baje amikajmã'ã Jeju markam dja gwaj ã Metĩndjwýnhmã anhýr ar baba rã'ã ne. Gwaj baje Metĩndjwýnho aminhõn baje idji jarênh ar o babaja dja gwaj õ ane. Kam dja Metĩndjwýnh gwaj bakam kĩnhkumrêx nhym kam mrãmri kute amrêbê mete

Metĩndjwỳnhmã mry par ne kum òr nhym mekam kĩnhkumrẽx ja pyràk.

16 Gora ar abenkam adjukaprĩn aben man ar abeno aban anhõdjànhkõt abenmã mỳjja ngã. Gora ar mã aman 'ãno dja. Gêdja gar ane nhym arỳm ar akam kĩnh. Kute amrêbê mete mry par ne kum òr nhym mekam kĩnh ja pyràk.

17 Ar kute Metĩndjwỳnhkõt ar ajo ba djwỳnhja gop ar kabẽnkõt amijo aba. Dja ar ar amã mỳjja'õ jarẽ gar tu abẽn kêt ne akrànmã kõt aba. Nãm ar prĩne Metĩndjwỳnh kabẽno ar ajo djuw mex ne ar ajã ukanga kêt kumrẽx. Mỳkam dja gar arkõt amijo aba? Bir, Metĩndjwỳnh kute ar kukjêr nhym ar kute kum amikõt amijarẽnhmã. Kam dja gar arkõt amijo aba nhym kam ar kĩnhkumrẽx ne. Ar kĩnhkumrẽx ne amikõt kum amijarẽ. Dja gar ã aro anhỹr kêt nhym kam ar kum amijarẽnhkam kaprĩre ne. Gar gadjwỳ axwe amikam adjumar. Be, tãm ne ja.

18 Gop ar Metĩndjwỳnhmã ar ijarẽnh rã'ã. Ar ije amikam ijaxwe 'õ mar kêt ne ije kõt amijo iba prãmã, Jeju kute imã kukràdjà jarẽnh kunĩkõt ije amijo iba prãm kam gêdja gar kum ar ijarẽnh 'ãno dja.

19 Gora ar on kum ar ijo a'wỳ. Dja gar kum ar ijo a'wỳ bar amikrà kêt ne on arỳm wãm ar awỳr bõx.

20-21 Gê Metĩndjwỳnh ar amã mex jangjê ga kam ar apỳnh mỳjja mex djàri kunĩo amiptàn ar o aba. Metĩndjwỳnh kute memã umar mex jarẽnh djwỳnh ta gêdja ar amã o ane. Gar kam kabẽnkõt ak-abẽn ne kõt ar amijo aba. Kute ar ajã amim karõkõt ar amijo aba. Metĩndjwỳnh gêdja ar angrêk

gar kôt amijo aba mextire. Nhyr kam ar akam kĩnhkumrêx. Jeju Kritu ta gêdja ar ajo tỳx gar kôt amijo aba. Tãm ne kubê me bapumũnh djwỳnhbê kumkati. Metĩndjwỳnh ne me tyk kurũm akubyn Bẽnjadjwỳr Jejuo tĩn ne o kato. Nhyr kam kubê me bapumũnh djwỳnhbê kumkatikam pĩne me bapumũnh 'ãno dja. Mrãmri ne kute mrykĩ'ãtomti pumũnh djwỳnh kute pĩne amim o djuw mexkôt kute omũnh ja pyræk. Nãm ã me bajo mrykĩ'ãtomtin pĩne me bajo djuw mexo ãmo ane. Mỳjkôt ne kubê me bapumũnh djwỳnhbê kumkati ne raxo kute me omũnh djwỳnh kunĩ jakrenh? Bir, kute Metĩndjwỳnhmã aminhõr nhyr me kute bĩn nhyr kamrô bikapĩnkôt. Be, kamrô bikapĩnkôt ne ajte me bamã kukrãdjã nyjarẽnh mãmđji ne o kato. Jeju nhõ kukrãdjã nyja dja rã'ã rã'ã rã'ã ne. Ë, gora gê me Kritumã kum kubê kumkatiti:, umati, mexo tuknĩ jarẽnh rã'ã rã'ã rã'ã ne. Tãm ne ja.

²² Ë, akmere ar, àphĩre ar, gora ar pi'òk no'òkkam ikabẽn ja ma. Tu akrànãmã maro tẽn inomã amẽ. Ije pi'òk no'òko ar amã tỳx jangjênh kadjy ne ba ar amã pi'òk no'òk ne. Ije ar amã pi'òk no'òk krãnne.

²³ Ë, ba ar amã arẽ gar ama. Nãm me gwaj bakamy Ximoxi mekbê ijê djãrũm kaba nhyr amrẽ tẽmmã. Gêdja on bõx jabej bar iro'ã wãm tẽn bõx ne ar apumũ.

²⁴ Nã bãm ar akunĩo ama ne. Gora ar ar kute ar ajo ba djwỳnhwãmã ar ijarẽ. Ne Metĩndjwỳnh nhõ me mextire wãmãdjwỳ ar ijarẽ. Nhyr pykabê Itarijkam me kute Jejukôt abeno kamyja ne me ar ajo ama:n ar amã amijarẽ.

²⁵ Gê Metĩndjwỳnh ukaprĩkôt ar akunĩo djuw
mex. Tãm ne ja.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh
New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560